

Anne Gry Lund

Fra: Mette Smedegaard Hansen <MSH@natureenergy.dk>
Sendt: 6. marts 2018 22:06
Til: Anne Gry Lund
Emne: høringssvar
Vedhæftede filer: Nature Energy Affald til jordbrugsformål.pdf

Opfølgningsflag: Opfølgning
Flagstatus: Fuldført

Til Miljøstyrelsen

Nature Energy vil gerne fremsende vedhæftede høringssvar på "Affald til jordbrugsformål".

Jeg skal beklage den lidt sene fremsendelse af vores bemærkninger. Men vi håber naturligvis, at de kan nå at indgå i jeres videre behandling.

Nature Energy har som muligvis bekendt adskillige store biogasanlæg landet over. Derfor er vi meget optaget af miljøområdet, og hvad der er af regler og ændringer på det område. Det vil derfor være glædeligt, om vi fremover kunne komme på høringslisten hos Miljøstyrelsen, således at vi blev informeret om kommende ændringer. Dermed undgår vi, at – som i dette tilfælde – vi skal "fange den" på høringsportalen.

Venlig hilsen

Mette Hansen

Afdelingsleder for interessevaretagelse

Mobil: +45 41 62 40 48

E-mail: msh@natureenergy.dk

Koncernadresse:

NGF Nature Energy

Ørbækvej 260

DK-5220 Odense SØ

Tel: +45 63 15 64 15

www.natureenergy.dk

Miljø- og Fødevarerministeriet
Miljøstyrelsen

Sendt pr. mail til: agljun@mst.dk

NGF Nature Energy
Ørbækvej 260
5220 Odense SØ
Tlf.: +45 63 15 64 15

info@natureenergy.dk
www.natureenergy.dk

6. marts 2018

Hørings svar på ændring af bekendtgørelsen om anvendelse af affald til jordbrugsformål (Slambekendtgørelsen)

Fra Nature Energy har vi følgende kommentarer til oplægget:

§ 4, Stk. 1)

NE vil gerne have bekræftet at, gerne med en ny definition, at da affaldsbekendtgørelsens § 3 stk. 13 definerer affald fra fødevareraktiviteter som bioaffald, og da det ikke er nævnt nedenfor i nærværende stk. 16, er affald fra vegetabiliske produktioner at betragte som bioaffald.

Stk. 8)

Det virker ikke naturligt, at sten og jord, er at betegne som en urenhed ift. udbringning på landbrugsjord. Sten og jord er naturligt forekommende under alle omstændigheder og forurener ikke.

§ 10, Stk. 1)

kunne med fordel deles op i stk. 1 og 2. Fsv. angår 2. halvdel af stk. 1 bør det præciseres hvilke typer forbehandling der er tale om (f.eks. at der er tale om forbehandling som defineret jf. § 4 stk. 7 Forbehandlingsanlæg)

Stk. 3 og 4)

Opmærksomheden henledes på, at affaldsproduktion og den senere anvendelse ofte finder sted i forskellige kommuner.

§ 14 stk. 3)

Bør deles op i to separate stk. således at forskellen mellem levering af affald til bruger og til husdyrgødningsbaseret biogasanlæg præciseres. Dog virker dette meget omfattende og unødigt hindrende ift. et fleksibelt affaldsmarked, fsv. angår leverancer til biogasanlægget. Sekundært må transportdokumenter være tilstrækkelige (leveringsaftaler betragtes som fortrolige) og derudover virker en 8 dages respittid .feks. vegetabiliske fraktioner unødvendig.

Med venlig hilsen
NGF Nature Energy

Mette Hansen

Anne Gry Lund

Fra: KIMH - Kim Haagensen <KIMH@orbicon.dk>
Sendt: 1. marts 2018 17:58
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Linda Bagge; Anne Gry Lund
Emne: SV: Journalnummer MST-74-00032 : Høringssvar

Et enkelt supplerende punkt til tidligere fremsendt høringssvar nedenfor.

H. Kapitel 5, 7 stk. 2 synes at mangle behandlingsanlæg og kunne lyde således:

Stk. 2. Affald med forhøjet indhold af miljøfremmede stoffer kan uanset stk.1 afhændes til miljøgodkendte komposteringsanlæg eller behandlingsanlæg med henblik på omsætning af miljøfremmede stoffer. Komposteringsanlægget eller behandlingsanlægget skal til enhver tid overfor tilsynsmyndigheden kunne dokumentere, at der sker omsætning af de miljøfremmede stoffer.

Venlig hilsen

Kim Haagensen
Seniorprojektleder
Jordforurening og Grundvand

Mobil: +4540212156
kimh@orbicon.dk

Orbicon A/S
Linnés Allé 2, 2630 Taastrup
Tlf. +45 44 85 86 87
CVR-nr. 21 26 55 43
www.orbicon.dk

[Tilmeld dig vores nyhedsbreve](#)

 [Følg os på LinkedIn](#)

 [Følg os på Facebook](#)

Fra: KIMH - Kim Haagensen
Sendt: 9. februar 2018 07:03
Til: 'mst@mst.dk' <mst@mst.dk>
Cc: 'bagge@mst.dk' <bagge@mst.dk>; 'aglund@mst.dk' <aglund@mst.dk>
Emne: Journalnummer MST-74-00032 : Høringssvar

Med henvisning til høringsbrev vedrørende ny (revideret) bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål (Affald til jord bekendtgørelsen) fremsendes følgende høringssvar:

Bekendtgørelsen indeholder overordnet kun mindre rettelser og justeringer i forhold til tidligere bekendtgørelse nr. 843 af 23. juni 2017 (Slambekendtgørelsen), men jeg har dog nogle ønsker til redaktionelle ændringer og rettelser af meningsforstyrende fejl.

- A. Bilag 1 pkt. A - bør afspejle den ændrede fokus til affald. Derfor følgende forslag til overskrift og indhold:
  - a. Affald, slam og spildevand
    - i. Uforurenede produktrester fra forarbejdning af vegetabiliske råvarer
    - ii. Slam og spildevand fra forarbejdning af vegetabiliske råvarer
    - iii. Slam og spildevand fra mejerier
- B. Bilag 2, tabel 1 – der er et "v" for meget i kviksvovl.
- C. Bilag 2, tabel 2 og tabel 3 – der skal vel stå "mg pr. kg tørstof".
- D. Bilag 2, tabel 3 – Kan der fx stå "Sum PAH" og "Sum PCB" med følgende noter:

- .....
- i. PAH: Polycykliske Aromatiske Hydrocarboner: Sum PAH = summen af .....
  - ii. PCB: PolyChlorerede Biphenyler: Sum PCB = summen af .....
- E. Bilag 2, C. tabel 3, note 5
- a. PCB28 står 2 gange
  - b. Kan slutningen ikke skrives: Gælder kun for spildevandsslam omfattet af bilag 1 pkt. E.
- F. Bilag 2, C. note 6 – Hvad skal der forstås med "indikation"?
- Analysen foretages kun på spildevandsslam jf. bilag 1 pkt. E, så enten er det vel alt spildevandsslam eller også kun ved indikation på ? (indhold, overskridelse, andet).
- G. Det er generelt hensigtsmæssigt at spildevandsslam med det forholdsvis lave indhold af miljøfremmede stoffer får en tur igennem en biogasreaktor – både for energiudnyttelse og med henblik på nedbrydning af miljøfremmede stoffer anaerobt. Med den noget hævede PCB7 grænseværdi (fra 0,08 til 0,2 mg/kg TS) vil større dele af spildevandsslammet kunne udbringes direkte. Der kunne måske arbejdes med en differentieret grænseværdi på 0,08 PCB7 for udbringning og 0,2 PCB7 for anvendelse i biogasanlæg. Dette ville også sikre at andre miljøfremmede som ikke kvantificeret ville gennemgå anaerob nedbrydning.

Venlig hilsen

Kim Haagensen
Seniorprojektleder
Jordforurening og Grundvand

Mobil: +4540212156
kimh@orbicon.dk

Orbicon A/S
Linnés Allé 2, 2630 Taastrup
Tlf. +45 44 85 86 87
CVR-nr. 21 26 55 43
www.orbicon.dk

[Tilmeld dig vores nyhedsbreve](#)

[!\[\]\(10f8862fc183b400327470ea85afe9ae_img.jpg\) Folg os på LinkedIn](#)

[!\[\]\(e1d6102fe77919492c04879c8450f1f5_img.jpg\) Folg os på Facebook](#)

Høringssvar til Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål.

Journalnummer: MST74-00032

Høringssvaret tager udgangspunkt i Udkast til bekendtgørelsen med vis ændringer og kommentarerne indsættes under de relevante paragraffer heri.

§ 4 nr. 16: Under definitionen på slam vil det være relevant også at omfatte slam fra okkerbassiner. Dels spredes dette slam ofte på landbrugsjord og dels er indholdet af arsen ofte højt (= højere end jordkvalitetskriteriet).

§ 6 stk. 2: Sundhedsstyrelsen oplyser at embedslægen nu sidder i Styrelsen for patientsikkerhed og anmodning om en udtalelse skal rettes hertil og dermed ikke til Sundhedsstyrelsen som det fremgår af udkastet.

§ 7 stk. 1: Kan det præciseres hvad der menes med "væsentlige mængder af andre ikke miljøskadelige stoffer" og kan der eventuelt henvises til Jordkvalitetskriteriet?

§ 16 stk. 1: Det bør fremgå at opbevaringsanlæg der er placeret, indrettet og drevet i overensstemmelse med bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. OG **Bekendtgørelse om kontrol af beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning og ensilagesaft**, da påvirkningen af en recipient sker uanset om der er tale om husdyrgødning, ensilagesaft eller affald til jord.

§ 18: Opbevaring af affald på brugers virksomhed, der tilføres beholdere med husdyrgødning, skal ske efter reglerne i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning ensilage m.v., hvis der tilføres maksimalt 25 pct. affald regnet på tørstofbasis. De øvrige regler i denne bekendtgørelse, herunder de generelle krav og reglerne om prøveudtagning og analyser i kapitel 5 og 6, gælder fortsat. Også her bør **Bekendtgørelse om kontrol af beholdere til opbevaring af flydende husdyrgødning og ensilagesaft** tilføjes.

§ 19 stk. 2: Det fremgår allerede af § 16 stk. 3 at spildevandsslam ikke må opbevares i markstakke, dermed er det unødvendigt i § 19 stk. 2 at skrive at slam fra offentlige spildevandsanlæg ikke må opbevares i markstakke.

§ 26 stk. 2: Hvilke kriterier skal kommunalbestyrelsen lægge til grund for vurdering af risiko for tungmetaller i jord er overskredet?

1. Kender Miljøstyrelsen til en oversigt over hvor meget tungmetal der findes i jord, meget gerne lokalt?

2. I Herning Kommune har vi ikke overblik over hvor meget tungmetal der findes i jorden og derved er det svært at foretage en vurdering af om grænseværdierne er overskredet. Det virker umiddelbart meget bedyrende at bede om jordprøver i forbindelse med anmeldelse om udspredning af affald efter slambekendtgørelsen, som ud fra forsigtighedsprincippet vil være den oplagte metode til at skabe klarhed over forekomsten af tungmetal i jord. Har Miljøstyrelsen et forslag til en mindre bedyrende løsning?

3. I forbindelse med fokus på især brugen af medicinsk zink i forbindelse med svineproduktion viser DCE i rapporten "Belysning af kobber- og zinkindholdet i jord" <http://dce2.au.dk/pub/SR159.pdf>, at grænseværdien i henhold til slambekendtgørelsens bilag 4 er overskredet i et ikke uvæsentligt antal markblokke, der indgik i undersøgelsen. Jeg er klar over at tilførelse med husdyrgødning ikke reguleres gennem slambekendtgørelsen, men giver det mening at give afslag på udbringning af affald på landbrugsjord hvor ansøger i stedet kan udbringe husdyrgødning med et væsentligt højere indhold af tungmetaller? Vil det være korrekt at bede om jordprøver i forbindelse med anmeldelse om udspredning af affald på landbrugsjord?

Kommentar [CTP1]: Er det ikke unødvendigt med en procentsats? Jævnfør høringsudkastets kommentar til sletning af oprindelig § 19.

Bilag 1: Kunne man lave en dynamisk liste på miljøstyrelsens hjemmeside, der, efterhånden som der er tilstrækkelige oplysninger om de forskellige affaldstyper der ønskes udbragt på jord, opdateres med hvilke produkter der kan anvendes uden forudgående tilladelse.

Bilag 1 C: Slam fra forarbejdning af animalske råvarer. Hvorfor begrænses de animalske råvarer der kan anvendes uden tilladelse udelukkende til slam og flotationsfedt fra levnedsmiddelvirksomheder. Fertigro® (tidligere mucosa) stammer fra fremstilling af et medicinpræparat og dermed ikke fra en levnedsmiddelvirksomhed. Herning Kommune mener dog ikke at produktet adskiller sig væsentligt fra slam og fedt fra levnedsmiddelvirksomheder.

Bilag 2: tabel 1, grænseværdier for tungmetaller bør udvides og som minimum også omfatte arsen, der især optræder i slam fra okkerbassiner. Der bør være sammenhæng mellem affald til jord bekendtgørelsens grænseværdier og jordkvalitetskriteriet.

Bilag 2: tabel 3, grænseværdier for miljøfremmede stoffer bør udvides og som minimum også omfatte dioxin, der kan optræde i TASP (Tørt AfsvovlingsProdukt) fra røggasrensning på kraftværker, hvis forbrændingen ikke er foregået ved tilstrækkeligt høje temperature. Der bør være sammenhæng mellem affald til jord bekendtgørelsens grænseværdier og jordkvalitetskriteriet.

Venligst

Christina Thorslev Petersen, Herning Kommune

Direkte tlf.: 96 28 80 97

E-mail: mikcp@herning.dk

KL's hørings svar til udkast til ændring af affald til jord bekendtgørelsen

Hermed følger KL's hørings svar til udkast til ændring af bekendtgørelse om affald til jordbrugsformål. KL tager forbehold for en eventuel politisk behandling af sagen.

Generelle bemærkninger

Taget i betragtning at der kommer flere affaldsprodukter ud på landbrugsjord fremover som følge af genanvendelsen af det organiske husholdningsaffald, er det vigtigt at bekendtgørelsen er tydelig og let at forstå og håndhæve. Det er KL's opfattelse at dette mål endnu ikke er opnået.

Når man tænker på, at der i 2017 er indført en generel regulering af udspredning af organisk gødning på arealer, burde der samtidig med revisionen af bekendtgørelsen have været indarbejdet i bekendtgørelsen hvordan sagsgangene skal være for at sikre den "rigtige rækkefølge" f.eks. når der skal spredes slam. Af bekendtgørelsen burde det ligeledes fremgå hvilke forpligtigelser biogasanlæg har, når de afsætter afgasset biomasse, der indeholder affald/plastrester ud på landbrugsjord.

KL kan derfor være bekymret for, om visse arealer tildeles alt for store fosformængder, uden at det er muligt at føre kontrol hermed. Når man samtidig ved, at fosforudvaskning er den helt store udfordring for at få gennemført vådområdeindsatsen i forhold til vandplanerne, bør bekendtgørelsen ikke alene give tydelig hjemmel til tilsyn, men pålægge et tilsyn i forhold til tildelt mængde fosfor.

Bekendtgørelsen bør forholde sig til i hvilke oplande udbringningen sker. De sårbare vandoplande med målrettede indsatser i forhold til vandplanerne, er langt mere sårbare overfor en manglende kontrol med udbragte fosformængder end andre oplande.

Tilførsel af gødning til arealer styres i dag via den generelle regulering i gødningsregnskaberne. Dermed reguleres udbringningen på bedriftsniveau. Der er ikke længere et maksimalt krav om tildeling af maksimalt 90 kg fosfor over 3 år.

Det betyder, at landmanden kan vælge at bringe en høj dosering ud på enkelte marker, uden at kommunen kan gøre noget ved dette. Dette skyldes at det eneste kommunen skal kontrollere, er om indholdet i det der ønskes udspredt, er under grænseværdierne på bilaget, og ikke hvor meget der tildeles pr. ha. Hermed er der ingen sammenhæng mellem bekendtgørelsen og vandplanlægningen. Det er KL's ønske at denne sammenhæng etableres.

Dato: 27. februar 2018

Sags ID: SAG-2014-04689
Dok. ID: 2495348

E-mail: KSL@kl.dk
Direkte: 3370 3194

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 3

Der er ikke redegjort nærmere for hvilken følgevirkning det kan have at et husdyrgødningsbaseret biogasanlæg ikke længere skal behandle mindst 75% husdyrgødning. Der henvises i kommentaren i bekendtgørelsen til de kommende husdyrgødningsregler. Det vides dog ikke hvilke regler der henvises til.

Endelig burde der i bekendtgørelsen indføres en regulering af den mulige tildeling af indholdsstofferne pr. ha i stedet for et maksimalt krav om tildeling i m³. Dette medfører at den mulige tildeling af f.eks. tungmetaller kan variere meget.

KL kunne ønske sig at Miljøstyrelsen havde indarbejdet metoder, som kunne digitalisere de indberetninger der fremgår af bekendtgørelsen, således at sagsgangen kunne effektiviseres.

En række begreber er blevet præciseret, hvor der tidligere har kunnet opstå forvirring. Dette fortjener ros.

Detaljerede bemærkninger

§ 4 stk 1 nr. 10. Det er ikke klart hvorfor der tilføjes "regnet på tørstofbasis" i sætningen, når der ikke længere indgår en procentsats i definitionen. Det fremgår heller ikke hvorfor og hvilken konsekvens det har, at man i definitionen fjerner, kravet om at minimum 75 % skal udgøres af husdyrgødning? Vil det f.eks. betyde at der kan spredes mere affald på landbrugsjord, som er "forklædt" som husdyrgødning? I dag sikrer minimumskravet at der primært behandles husdyrgødning på de husdyrgødnings-baserede biogasanlæg. Kunne man forestille sig at man ved at tilføre lidt husdyrgødning til et anlæg der behandler slam, kunne opnå betegnelsen husdyrgødningsbaseret anlæg? og dermed blive reguleret af lempeligere regler.

§4, pkt. 10. Det er uklart hvor denne definition af et husdyrgødningsbaseret biogasanlæg, der er nævnt i kommentarerne, fremgår af husdyrgødningsreglerne. Det virker måske heller ikke relevant at fjerne denne grænse jf. § 21, hvor det defineres at affald, der består af min. 75 % husdyrgødning er omfattet af reglerne for husdyrgødning.

§4, pkt. 16b. Her bør "spildevand" rettes til "slam".

Af § 10 fremgår det at "Affald, der skal anvendes til jordbrugsformål eller tilføres husdyrgødningsbaserede biogasanlæg eller behandlingsanlæg, skal være analyseret ved repræsentative prøver og overholde de gældende grænseværdier, der er angivet i bilag 2. Affald, der gennemgår forbehandling, skal være prøvetaget og overholde de gældende grænseværdier, der er angivet i bilag 2, inden det tilføres husdyrgødningsbaserede biogasanlæg eller biogasanlæg i øvrigt".

Hvordan sikres det, at den afgassede biomasse overholder grænseværdierne inden det udbringes, når der ikke skal tages analyser af slutproduktet?. Antager man, at hvis grænseværdierne overholdes inden, så er de også overholdt efter behandling?

Dato 27 februar 2018

Sags ID: SAG-2014-04689
Dok ID: 2495348

E-mail: KSL@kl.dk
Direkte: 3370 3194

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 2 af 3

Af § 14 fremgår det at "Sker der en ændring i den indsendte aftale om levering og udspreddning, jf. stk.3, 1. pkt., skal affalds-producenten indsende nye oplysninger til kommunalbestyrelsen i brugers kommune".

Det er godt at det præciseres helt utvetydigt i en paragraf at der skal ske en indberetning. Det er nemmere at håndtere i den enkelte sag, men betyder det at affaldsleverandøren er ansvarlig for at der udspreddes på de marker, som er opgivet i første omgang? I praksis kan der sagtens ske ændring af markplanen/ udbringningen efter der er anmeldt levering af affald.

Hvor fremgår det at bruger har en pligt til at melde tilbage til affaldsproducenten, når der sker ændringer, eller hvordan tænkes det, at dette vil ske? Betyder det også at det er leverandøren af slam, som hæfter for hvis der ikke indsendes nye kortbilag? – jf. straffereglerne § 31 stk. 1 nr. 11. Hvad hvis markerne som slammet tildeles ændres indenfor de 8 dage?

I § 21 fjernes referencen til husdyrgødningsbekendtgørelsen, og det fremgår at §§ 22-24 ikke skal overholdes, hvis der er tale om affald med mere end 75% husdyrgødning. Betyder det at afgasset biomasse fra husdyrgødningsbaseret biogasanlæg med mere end 75% husdyrgødning skal betragtes som affald, og dermed skal overholde §§25-26?

I § 22 står der, at der i perioden fra 1. februar til 1 april kun må udbringes 1000 m3 pr ha. Kontra 3000 m3 pr. ha i den resterende periode. Der er ikke krav til affaldsproducenten om at de skal oplyse præcist hvornår de udbringer det flydende affald, så dette kan reelt set heller ikke kontrolleres af kommunen. Hvis ikke det er meningen at kommunen skal bruge tid på at tjekke det, bør det ikke stå som krav i bekendtgørelsen. Hvis det derimod er hensigten at vi skal kontrollere det ved hver slammeldelse, så bør det være et krav til affaldsproducenten at de skal sende de relevante oplysninger (mængder og dosering/ha) til kommunen sammen med markkort og præcis udbringningstidspunkt.

Jf. § 27 er det kommunen der fører tilsyn med at reglerne i bekendtgørelsen er overholdt, herunder at § 22 og § 25 overholdes. Det er dog ikke et krav til affaldsproducenten, at de skal oplyse hvor meget slam der køres ud pr ha, så man har som kommunal sagsbehandler ingen mulighed for at tjekke om kravene i § 22 og § 25 er overholdt.

Af § 27 er "Landbrugsstyrelsen fører ..." benævnt stk. 1. Det burde være stk. 2.

§ 31, stk. 1, pkt. 2. "§6, stk. 2" bør rettes til "§ 6, stk. 1".

Bilag 5, pkt. 1. Det bør overvejes at sætte krav om, at metoden der vælges af anlæggene skal beskrives overfor, og accepteres af, tilsynsmyndigheden.

Dato: 27. februar 2018

Sags ID: SAG-2014-04689

Dok. ID: 2495348

E-mail: KSL@kl.dk

Direkte: 3370 3194

Weidekampsgade 10

Postboks 3370

2300 København S

www.kl.dk

Side 3 af 3

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 Kbh. Ø
Cirkulær Økonomi & Affald

Vedr. journalnummer MST-74-00032

JAMU
1.marts 2018

Høringssvar til ny bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål (Affald til jord bekendtgørelsen).

Novozymes A/S takker for muligheden for at kommentere på høringsudkast til ny bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål.

Novozymes bifalder, at biomasse fra gæringsproduktion tilføjes bekendtgørelsens bilag 1 over affald med jordbrugsmæssig værdi, som kan anvendes uden forudgående tilladelse efter reglerne i bekendtgørelsen.

Det er Novozymes vurdering, at tørstofindholdet ikke er afgørende for affaldets jordbrugsmæssige værdi, og vi vil derfor foreslå, at ordlyden af nyt punkt F ændres, så kalkstabilisering og tørstofindhold ikke fremgår.

Novozymes skal derfor foreslå, at ordlyden af punkt F ændres til:

"F. Inaktiveret biomasse fra gæringsproduktion samt overskudsslam fra tilhørende industrirenselæg."

Med venlig hilsen,

Jakob Müller
Environmental consultant
Novozymes A/S

Hørings svar - ny bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål (Affald til jord bekendtgørelsen)

Kommentar til §3

I Aalborg kommune arbejder vi en del med at recirkulere næringsstoffer og organisk stof til landbruget, som gødnings- og jordforbedringsmidler.

I år har vi afsat grøde klippet og indsamlet i vores år. Vi finder, at kravene i slambekendtgørelse en unødigt omfattende set i forhold til materialets sammensætning.

Grøde er ikke optaget på bekendtgørelsen bilag 1 og skal derfor have en §19-tilladelse. I vejledningen¹ s. 28 pkt 3.3.9 omtales materiale fra vandløb, søer og strande og herunder nævnes tang fra strande som eksempel på affald, som skal have tilladelse efter §19. Aalborg kommune har derfor vurderet, at det også gælder grøde.

Vi foreslår, at grøde sidestilles med have-park-affald, der uden forudgående tilladelse kan anvendes til jordbrugsformål. Alternativt foreslår vi, at grøde optages på bilag 1 i Affald til jord bekendtgørelsen.

Indhold i grøde oprenset i sommeren 2017

Indhold Mg pr kg ts	Økologi forordningen	Slambek.	Analyse Binderup å	Gerå	Lindholm å	Dybvad å	Øster Å
Tørstof %			10,3	7,36	28,5	12,3	10
Total-N			33100	31600	18400	34000	23.000
Total-P			4110	2720	2070	734	3820
Cadmium	0,7	0,8	0,47	0,2	0,04	0,28	0,14
Kobber	70	1.000	5,2	3,5	2,0	3,4	4,6
Nikkel	25	30	3,1	3,0	1,2	4,9	3,5
Bly	45	120	1,3	5,5	1,0	1,3	3,3
Zink	200	4.000	72	27	20	65	48
Kviksølv	0,4	0,8	Under 0,1	Under 0,1	Under 0,1	Under 0,1	Under 0,1
Chrom	70	100	1,2	2,6	0,9	0,4	2,7

Materialet indeholder udelukkende plantedele og ikke bundsediment. Vi har ikke analyseret for miljøfremmede stoffer idet ældre analyser viser følgende:

Viborg 2 prøver fra 2011: resultater for miljøfremmede stoffer ligger meget langt under grænseværdierne (under 10% af GV og i langt de fleste tilfælde langt under detektionsgrænsen). Prøverne overholdt også kravene mht. tungmetaller.

Skive 3 prøver fra 2015: resultater for miljøfremmede stoffer ligger meget langt under grænseværdierne (under 5% af GV og i de fleste tilfælde langt under detektionsgrænsen). Prøverne overholdt også kravene mht. tungmetaller.

Desuden har vi godt 20 prøver fra ca. 2001, som heller ikke giver anledning til bekymring mht. indhold af tungmetaller.

¹ Anvendelse af affald til jordbrugsformål. Vejledning fra Miljøstyrelsen 2010

Kommentar til bilag 2E

For grænseværdien for fysiske urenheder (plast, glas og kompositmaterialer) er der fastsat krav til størrelsen, nemlig større end 2 mm .

For grænseværdien for indhold af plast er der ikke fastsat krav til størrelsen. Vi foreslår, at det præciseres nærmere.

Kommentar til bilag 2F

Tilsvarende for grænseværdi for fysiske urenheder i kompost. Her er max. indhold i kompost fastsat 0,5% af tørstof, og vi savner også her en præcision.

Vh Aalborg Kommune

Anne Gry Lund

Fra: Niels Bukholt <nbu@dtl.eu>
Sendt: 5. marts 2018 15:46
Til: Anne Gry Lund
Emne: SV: Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål i høring

Opfølgingsflag: Opfølgning
Flagstatus: Fuldført

Kære Anne Gry

Tak for udsættelsen.

DTL bifalder umiddelbart ændringerne af bekendtgørelsen, som fjerner en del overlap og usikkerheder ved fortolkningen.

Vi skal dog gøre opmærksom på to punkter, hvor vi gerne vil have retstilstanden klargjort, om ikke andet så i høringsnotatet.

Vedrørende § 9 om sammenblanding af flere affaldsproducenters affald er det uklart, om denne bestemmelse fordrer prøvetagning ved hver enkelt tømning af f.eks. private septiktanke o.l. inden sammenblanding, hvis dette foregår udenfor en kommunal tømningsordning, men omvendt ikke fordrer det, hvis det foregår indenfor en kommunal tømningsordning. Umiddelbart virker en forskelsbehandling ikke velbegrundet, da produktionen af affaldet, tømning og håndtering foregår ens, uanset organiseringen af tømningen. Det skaber samtidig en både økonomisk og administrativ ulempe for både kunder og leverandører under private ordninger.

Vedrørende afgrænsningen mellem nærværende bekendtgørelse og biproduktforordningens regler vil jeg gerne have bekræftet, at man fremover alene skal følge nærværende bekendtgørelses regler ved indsamling og håndtering af organisk dagrenovation og dagrenovationslignede affald og ikke biproduktforordningens regler.

Med venlig hilsen

Niels Bukholt
Chefkonsulent

DTL Danske Vognmænd
Grønningen 17, Postboks 2250
1019 København K
Tlf: 70159500
Mobil: 24429435
Mail: nbu@dtl.eu

Følg os på de sociale medier

Fra: Anne Gry Lund [mailto:aglun@mst.dk]
Sendt: 1. marts 2018 16:39
Til: Niels Bukholt <nbu@dtl.eu>
Emne: SV: Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål i høring

Hej Niels

Selvfølgelig – det er da helt forståeligt.

Linda og jeg går i krig med høringssvar i løbet af mandag, men jeg tænker der er nok at tage fat på....

Håber det ellers går godt på din nye pind.

Med venlig hilsen

Anne Gry Lund
Fuldmægtig
Cirkulær Økonomi og Affald
Dir tlf.: (+45) 22349071
aglun@mst.dk

Miljø- og Fødevareministeriet
Miljøstyrelsen | Haraldsgade 53 | 2100 København Ø | Tlf. +45 72 54 40 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

---

Fra: Niels Bukholt [mailto:nbu@dtl.eu]
Sendt: 1. marts 2018 16:01
Til: Anne Gry Lund
Emne: VS: Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål i høring

Kære Anne Gry

Mange tak for høringen. Er det muligt at få udsættelse til på mandag. Der har været lidt mange opstartsudfordringer i DTL til at jeg kunne nå et høringssvar i dag, og vi har et heldagsmøde i morgen.

Med venlig hilsen

Niels Bukholt
Chefkonsulent

DTL Danske Vognmænd
Grønningen 17, Postboks 2250
1019 København K
Tlf: 70159500
Mobil: 24429435
Mail: nbu@dtl.eu

Følg os på de sociale medier

Fra: Anne Gry Lund [<mailto:aglund@mst.dk>] På vegne af MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse

Sendt: 5. februar 2018 14:23

Til: 3f@3f.dk; post@aaabenraa.dk; aalborg@aalborg.dk; post@aarhus.dk; samfund@advokatsamfundet.dk; atvmail@atv.dk; albertslund@albertslund.dk; kommunen@alleroed.dk; ae@ae.dk; Arbejdstilsynet <arbejdstilsynet@at.dk>; assens@assens.dk; balkom@balk.dk; brs@brs.dk; cbrn@brs.dk; BM Postkasse <BM@bm.dk>; kommunen@billund.dk; kaskelot@mail.dk; post@brk.dk; bgorj@lf.dk; kontakt@bryggeriforeningen.dk; brondby@brondby.dk; raadhus@99454545.dk; Børne- og Socialministeriet <sm@sm.dk>; miljoe@tmf.kk.dk; info@concito.dk; dakofa@dakofa.dk; mail@danskaffaldsforening.dk; danskakvakultur@danskakvakultur.dk; da@da.dk; info@danskbyggeri.dk; de@danskenergi.dk; debra@energibranchen.dk; hoeringssager@danskerhverv.dk; mail@danskfjernvarme.dk; di@di.dk; info@skovforeningen.dk; dansk.standard@ds.dk; dtl@dtl-dk.dk <dtl@dtl.eu>; regioner@regioner.dk; danva@danva.dk; dca@au.dk; dce@au.dk; dsd@dsd.dk; ddd@ddd.dk; info@ecocouncil.dk; FM Digitaliseringsstyrelsen <digst@digst.dk>; dragoer@dragoer.dk; info@env.dtu.dk; kommune@egekom.dk; EFKM - Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet <efkm@efkm.dk>; Energistyrelsens officielle postkasse <ENS@ENS.DK>; 1 - SET Energitilsynet <post@energitilsynet.dk>; 1-DEP Erhvervsministeriets officielle postkasse <em@em.dk>; raadhuset@esbjergkommune.dk; fmk@fmk.dk; raadhuset@fanoe.dk; favrskov@favrskov.dk; kommunen@faxekommune.dk; Finansministeriets postkasse <fm@fm.dk>; hoeringer@fbr.dk; cr@roedkilde-gym.dk; mail@envina.dk; fri@frinet.dk; fas@dadl.dk; biogas@lf.dk; fp@forsikringogpension.dk; fmn@fmn.dk; fredensborg@fredensborg.dk; kommunen@fredericia.dk; post@frederikshavn.dk; borgerservice@frederiksberg.dk; epost@frederikssund.dk; fr@friluftsraadet.dk; hoering@fvst.dk; furesoe@furesoe.dk; gentofte@gentofte.dk; info@genvindingsindustrien.dk; geus@geus.dk; kommunen@gladsaxe.dk; glostrup.kommune@glostrup.dk; greennetwork@greennetwork.dk; info.dk@greenpeace.org; raadhus@greve.dk; borgerservice@gribskov.dk; info@gts-net.dk; kommunen@guldborgsund.dk; post@haderslev.dk; mail@halsnaes.dk; mail@hedensted.dk; mail@helsingor.dk; herlev@herlev.dk; kommunen@herning.dk; hillerod@hillerod.dk; hjoerring@hjoerring.dk; post@holb.dk; kommunen@holstebro.dk; horsens.kommune@horsens.dk; hvidovre@hvidovre.dk; kommune@htk.dk; kommunen@horsholm.dk; post@ikast-brande.dk; ishojkommune@ishoj.dk; raadhus@jammerbugt.dk; jm@jm.dk; kalundborg@kalundborg.dk; kommune@kerteminde.dk; km@km.dk; kl@kl.dk; kommunen@kolding.dk; 1 - KFST Officiel hovedpostkasse <kfst@kfst.dk>; Kulturministeriet <kum@kum.dk>; okf@okf.kk.dk; raadhus@koege.dk; hoering@lf.dk; Mail (LFST) <mail@lfst.dk>; post@langelandkommune.dk; post@lejre.dk; lemvig.kommune@lemvig.dk; leo.group@leo-pharma.com; lolland@lolland.dk; lyngby@ltk.dk; kommunen@laesoe.dk; raadhus@mariagerfjord.dk; middelfart@middelfart.dk; Miljø- og Fødevarerministeriets Departement <mfvn@mfvn.dk>; EVM NH Natur- og Miljøklagenævnets hovedpost <nmkn@naevneneshus.dk>; Moderniseringsstyrelsen <modst@modst.dk>; kommunen@morsoe.dk; NST - Naturstyrelsens hovedpostkasse <nst@nst.dk>; noah@noah.dk; norddjurs@norddjurs.dk; post@nordfynskommune.dk; info@novozymes.com; kommune@nyborg.dk; borger@naestved.dk; odder.kommune@odder.dk; odense@odense.dk; kommune@odsherred.dk; pd@plast.dk; randers.kommune@randers.dk; raadhus@rebild.dk; jedu@geh.regionh.dk; kontakt@regionmidtjylland.dk; region@rn.dk; regionsjaelland@regionsjaelland.dk; kontakt@regionsyddanmark.dk; post@rksk.dk; ringsted@ringsted.dk; kommunen@roskilde.dk; rudersdal@rudersdal.dk; rk@rk.dk; kommune@samsoe.dk; info@seges.dk; kommunen@silkeborg.dk; skanderborg.kommune@skanderborg.dk; skm@skm.dk; sk@skivekommune.dk; slagelse@slagelse.dk; kommune@solrod.dk; soroekom@soroekom.dk; sek@stf.dk; stm@stm.dk; stevns@stevns.dk; struer@struer.dk; sum@sum.dk; sst@sst.dk; svendborg@svendborg.dk; syddjurs@syddjurs.dk; post@sonderborg.dk; thistedkommune@thisted.dk; trm@trm.dk; kommunen@taarnby.dk; toender@toender.dk; UFM FP DEP - UFM Departement <ufm@ufm.dk>; um@um.dk; UIM Hovedpostkasse <uim@uim.dk>; UVM - UVMIPPOST <uvm@uvm.dk>; kommune@vallensbaek.dk; vardekommune@varde.dk; post@vejenkom.dk; post@vejle.dk; post@vesthimmerland.dk; viborg@viborg.dk; post@vordingborg.dk; wwf@wwf.dk; post@aeroekommune.dk; info@okologi.dk; Økonomi- og Indenrigsministeriet <oim@oim.dk>

Cc: Anne Gry Lund <aglund@mst.dk>; Linda Bagge <bagge@mst.dk>; Anne Elizabeth Kamstrup <annek@mst.dk>; Nis Christensen <nchri@mst.dk>

Emne: Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål i høring

Hermed sendes udkast til ny bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål i høring på høringsportalen;

<https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/61508>

Bekendtgørelsen skal erstatte den eksisterende bekendtgørelse nr. 843 af 23. juni 2017 om anvendelse af affald til jordbrugsformål (Slambekendtgørelsen). Bekendtgørelsen skal efter høringen som udkast notificeres efter EU's informationsprocedure, hvilket indebærer en stand still periode på minimum 3 måneder. Bekendtgørelsen forventes tidligst at træde i kraft august 2018.

Frist for høringssvar er den 2. marts 2018. Høringssvar sendes til Miljøstyrelsen på e-mailadressen mst@mst.dk med kopi til bagge@mst.dk og aglun@mst.dk med angivelse af journalnummer MST-74-00032.

Med venlig hilsen

Anne Gry Lund
Fuldmægtig
Cirkulær Økonomi og Affald
Dir tlf.: (+45) 22349071
aglun@mst.dk

Miljø- og Fødevarerministeriet
Miljøstyrelsen | Haraldsgade 53 | 2100 København Ø | Tlf. +45 72 54 40 00 | mst@mst.dk | www.mst.dk

2. marts 2018

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Att.: mst@mst.dk

Høring af ny bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål (Affald til jord bekendtgørelsen)

Miljøstyrelsen har den 5. februar 2018 udsendt ovennævnte udkast til bekendtgørelse i høring (J. nr. MST-74-00032).

Generelle bemærkninger

Foreningen Biogasbranchen hilser udkastet til ny bekendtgørelse særdeles velkommen. Det gælder specielt i forhold til det nye navn for bekendtgørelsen, så det er tydeligt, at bekendtgørelsen regulerer et langt bredere ressourcegrundlag end alene slam fra spildevandsrensning.

Fysiske urenheder

Det gælder endvidere i forhold til, at Miljøstyrelsen hermed tager hånd om regulering af ikke kun tungmetaller og miljøfremmede stoffer, men også fysiske urenheder, som Biogasbranchen har efterlyst gennem flere år.

Biologisk behandling af organiske restfraktioner fra industri, servicesektor og husholdninger er centralt i såvel den danske ressourcestrategi som i EU's cirkulære økonomi. Her spiller biogas en central rolle, da afgang af organiske restprodukter både sikrer energiudnyttelse og recirkulering og genanvendelse af næringsstofferne.

Derfor er det helt afgørende, at der er tryk ved recirkuleringen og håndteringen gennem hele håndteringskæden fra kommunernes udbud af renovationsopgaver over borgernes kildesortering, forbehandlingsanlæggenes effektivitet og biogasanlæggenes kvalitetsbevidsthed og ud til den enkelte landmand, der er den endelige bruger. Det gælder endvidere i hele fødevarersektoen ud til kunder på fjerne eksportmarkeder.

Derfor skal det sikres, at forekomsten af fysiske urenheder skal holdes på et så lavt niveau som muligt og kravene bør samtidig skærpes de kommende år i takt med, at der opnås mere erfaring med indsamlingssystemer, forbehandlingsteknologi m.v.

I de hidtidige drøftelser har der været taget udgangspunkt i de erfaringer og kvalitetssystemer, der er indført i andre lande. Der er særligt taget udgangspunkt i det svenske certificeringssystem, hvor det har været erfaringen, at en ren vægtbaseret grænseværdi for fysiske urenheder ikke er tilstrækkelig til at kontrollere og forebygge synlige fysiske urenheder for specielt plast, som i mange tilfælde har en langt større overflade i forhold til vægten end andre fysiske urenheder

Derfor er grænseværdien generelt for fysiske urenheder i Sverige på ½ pct. på tørstofbasis blevet suppleret med en arealbaseret grænseværdi for plast på 20 cm². Miljøstyrelsen understregede på Dialogmødet afholdt hos DAKOFA den 27. februar, at dette krav også ligger til grund for den i høringsudkastet foreslåede supplerende vægtbaserede grænseværdi for plast, som imidlertid er omregnet til en vægtgrænse på 0,15 pct. på tørstofbasis for at gøre det lettere at håndtere i de enkelte forbehandlingsanlægs egenkontrolprogrammer.

Biogasbranchen er enig i, at reglerne og analysekravene skal kunne håndteres i praksis, men finder samtidig, at den arealbaserede svenske grænse er lettere at kommunikere. Den mest praktiske løsning ville derfor være, at analyserne generelt kan foretages ud fra en vægtgrænse for totalt indhold af fysiske urenheder, og heraf en vis andel plast, men at de fire af de 12 årlige analyser, som skal udføres af et eksternt laboratorium, skal foretages som såvel en vægtbestemmelse som en arealbestemmelse for plast.

Herigennem vil der også opnås en validering af sammenhængen mellem areal og vægt for plast, hvor udfordringen er, at det for visse plasttyper fylder langt mere end det vejer. Dette er vigtigt, da grundlaget for omregningen til en vægtbaseret grænse for plast ikke er offentligt tilgængelig.

Afgrænsning til biproduktforordningen

Der har hidtil været stor usikkerhed om afgrænsningen mellem denne bekendtgørelse og reglerne for animalske biprodukter. Det betyder bl.a., at kommuner har krævet tungmetalanalyser for animalske biprodukter. Et absurd eksempel er når kommuner kræver tungmetalanalyser af afskær fra mindre slagtehuse, selv om koteletterne fra den samme gris kan sælges uden analyser.

Biogasbranchen finder det foreliggende udkast stadig giver anledning til usikkerhed. Det gælder både i §3 og i bilag1, hvor det hidtidige punkt F foreslås slettet. Med ophævelsen af pkt. F er der yderligere risiko for, at det kan tolkes således, at produkter fra oparbejdede animalske biprodukter, selvdøde fisk fra akvakultur eller slagteriaffald skal have en særskilt tilladelse fra kommunen, før det må tilføres til biogasanlæg.

Biogasbranchen finder, der er behov for en drøftelse af problemstillingen og skal samtidig opfordre til, at der udarbejdes en vejledning, hvor det via konkrete eksempler tydeliggøres i hvilke tilfælde animalske biprodukter vil skulle håndteres via denne bekendtgørelse. Det kunne være, hvis animalske biprodukter blandes med andre affaldsstrømme, hvorimod det ikke kan være tilfældet, når biprodukterne indsamles særskilt.

Endelig er de i bilag 3 foreslåede hygiejnisk begrundede anvendelsesrestriktioner u hensigtsmæssigt skrappe. Det gælder fx i forhold til, at der for slam fra dambrug (B) og fra forarbejdning af animalske råvarer (C) kræves både hygiejnisering ved 70 grader i 60 minutter og afgangning i biogasanlæg selv om den nødvendige hygiejnisering ville kunne opnås i termofile biogasanlæg.

Udbringningsregler

I forbindelse med implementeringen af fødevarer- og landbrugspakken er reguleringen af næringsstofferne overført fra denne bekendtgørelse til husdyrgødningsbekendtgørelsen. Dette er hensigtsmæssigt. Det anføres, at den hidtidige 25/75 pct. regel ophæves samt at biogasanlæg er

husdyrgødningsbaserede, når blot der er tilført en lille andel husdyrgødning. I henhold til §21 gælder imidlertid stadig anvendelsesrestriktioner, hvis der er under 75 pct. husdyrgødning.

Biogasbranchen finder der er behov for en præcisering af, om 25/75 pct. reglen er ophævet og i hvilke tilfælde reglerne videreføres. Det kunne være i den ovenfor foreslåede vejledning. Biogasbranchen finder endvidere, det er vigtigt at sikre en høj troværdighed om produkterne, herunder både produkter, der udbringes direkte, og den afgassede biomasse fra husdyrgødningsbaserede biogasanlæg. I den forbindelse bør det ikke være muligt at blande sig ud af gældende krav for fx hygiejnisering, anmeldelse eller krav om deklaration m.v.

Definitioner

Der er med forslaget lagt op til en række nye definitioner. Dette er hensigtsmæssigt. Biogasbranchen finder imidlertid der er behov for yderligere definitioner, herunder af biologisk behandling og biopulp samt yderligere forklaring af fx ”organisk dagrenovation og dagrenovationslignende affald”. Sidstnævnte kunne hensigtsmæssigt defineres som *organisk køkken- og madaffald og tidligere fødevarer*.

Biologisk behandling kunne defineres som *anaerob eller aerob omsætning af organisk materiale ved henholdsvis afgasning i biogasanlæg eller kompostering*. Biopulp kunne defineres som *homogent produkt efter frasortering af uønskede fysiske urenheder i forbehandlingsanlæg*.

Specifikke bemærkninger

Ad §1:

Første punktum foreslås omformuleret: *Bekendtgørelsen fastsætter regler om, i hvilket omfang affald jf. § 2 kan anvendes til jordbrugsformål, således at uden skadelige virkninger på miljøet og mennesker, planter og dyr ~~undgås~~.*

Ad §3:

Formuleringen *Bekendtgørelsen omfatter ikke ... 2) animalske biprodukter ... bortset fra animalske biprodukter og afledte produkter, der er bestemt til anvendelse i biogas- og komposteringsanlæg* kan læses således, at animalske biprodukter, der tilføres biogasanlæg er omfattet af reglerne i denne bekendtgørelse. Hermed er der lagt op til videreførelse af den u hensigtsmæssige og overflødige tolkning om, at der skal udtages tungmetalanalyser af animalske biprodukter.

Det kunne eventuelt løses ved at slette sidste del af sætningen fra ”bortset fra”.

Ad §4:

Biopulp og biologisk behandling bør defineres (se ovenfor).

Ad 8): Det er korrekt, at sten og jord kan være fysiske urenheder. De er endvidere uønskede i større mængder i biogasanlæg, men her er husdyrgødning en langt større kilde. Da sten og jord ikke bør indgå i grænsen for fysiske urenheder - som det også fremgår af bilag 5 – bør de også slettes her. Alternativt kunne eventuelt anvendes betegnelsen ”menneskeskabte sten”.

Ad 10): Tilføjelsen *regnet på tørstofbasis* giver ikke mening såfremt *minimum 75 pct.* slettes.

Ad 14): Træer er vel også en slags planter, hvorfor det virker overflødigt at skrive *plante- og træproduktion*. Alternativt kunne der skrives *landbrugs- og skovproduktion*.

Ad 15): *Gårdanlæg* kunne betegnes *baggårdsanlæg* så det ikke forveksles med fx gårdbiogasanlæg.

Ad 16 d) og e): Ordet *slam* bør undgås i disse sammenhænge. Slam fra dambrug kunne eventuelt kaldes *fiskegødning og bundfald fra dambrug*.

Ad §5, stk. 2:

Foreslås omformuleret: ”*Ved anvendelse i skove af affald, som er optaget på bilag 1, i skove, skal der søges...*”

Ad § 10 stk.1:

Denne paragrafs to punktummer kunne hensigtsmæssigt deles op i henholdsvis stk. 1 omhandlende generelle krav ved anvendelse til jordbrugsformål og stk. 2 med specifikke krav i forbindelse med forbehandling.

Med henblik på at sikre, at kommunen ikke stiller krav om tungmetalanalyser m.v. af animalske biprodukter kunne det også i denne paragraf understreges, at denne paragraf ikke omfatter animalske biprodukter – fx ved i indledningen at tilføje: ”§10. Affald, *undtagen animalske biprodukter, der skal anvendes...*”.

Ad §10 stk. 4, §13 stk. 3 og §14 stk. 5:

Kravet om indsendelse af analyse forud for første levering og fremsendelse af deklaration 8 dage før levering er ikke hensigtsmæssig og overflødig i forbindelse med genanvendelse af fx fejlproduktioner fra fødevarer virksomheder via biogasanlæg.

Der vil jo oftest være tale om akut opståede fejl under produktionen, hvor det er hensigtsmæssigt at produkterne kan sendes til genanvendelse umiddelbart. Dette gælder endvidere fordi der i modsætning til direkte udspredning på landbrugsjord følger en længere behandlingsperiode i biogasanlægget efterfulgt af lagring af den afgassede biomasse før udbringning i vækstsæsonen.

Ad §21:

Denne paragraf skal formodentlig forstås således, at hvis husdyrgødning er iblandet under 25 pct. affald, så kan det som hidtil udbringes som husdyrgødning, hvorimod udbringningsrestriktionerne for affald fortsat gælder, hvis affaldet udgør over 25 pct. på tørstofbasis.

Formuleringen ”... *affald, der består af minimum 75 pct. husdyrgødning eller afgasset vegetabilsk biomasse ...*” er imidlertid uhensigtsmæssig. Den kan let misforstås som om husdyrgødning er affald, hvilket jo ikke er tilfældet, da det er et animalsk biprodukt. Eller at vegetabilsk biomasse er affald, hvilket jo heller ikke er tilfældet. En alternativ formulering kunne være *Ved anvendelse af affald i en blanding, hvor husdyrgødning og vegetabilsk biomasse udgør minimum 75 pct. regnet på tørstofbasis, ...*”.

Ad § 25:

Hvad er begrundelsen for denne paragraf? Såfremt det er en reminiscens af en fosforregulering for slam bør den vel være overflødig med indførelsen af den generelle fosforregulering i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Ad §26:

Biogasbranchen formoder, at affald, der udbringes i afgasset biomasse, ikke er omfattet af denne bekendtgørelse – i det mindste, hvor affaldet udgør under 25 pct. af den afgassede biomasse.

Dette bør præciseres i vejledningen.

Ad bilag 1 generelt

Det ville være en stor administrativ lettelse – og en hjælp til fremme af den cirkulære økonomi og ressourcestrategien – såfremt bilag 1 kunne opdateres i en løbende proces. Herved ville man kunne undgå i årevis at give rutinemæssige forlængelser af åbenlyst fornuftige dispensationer.

Ad bilag 1B:

Kategori B Slam fra dambrug bør ændres – fx til *fiskegødning*, således at det ligestilles med husdyrgødning fra terrestriske produktionsanlæg.

Ad bilag 1F (tidligere):

Forslaget om at slette det hidtidige punkt F. *Animalske biprodukter* fra listen over affald med jordbrugsmæssig værdi, som kan anvendes uden forudgående tilladelse efter reglerne i denne bekendtgørelse giver mening, hvis det er entydigt klart, at animalske biprodukter ikke er reguleret efter denne bekendtgørelse, men alene efter biproduktforordningen. Med den usikkerhed der følger af formuleringen i §3 stk. 2 er det imidlertid uhensigtsmæssigt at fjerne punkt F, da det vil føre til, at man i de tilfælde, hvor kommunen skønner, at et animalsk biprodukt er affald, skal søge om tilladelse til udspreddning på trods af der ikke er begrænsninger i hverken biproduktforordningen eller i denne bekendtgørelse.

Såfremt det ender med, at bibeholdelse af punkt F kan det foreslås at udvide titlen til: "Animalske biprodukter og afledte produkter, der er bestemt til anvendelse i biogas- og komposteringsanlæg".

Ad bilag 2 E: Grænseværdier for fysiske urenheder

Reguleringen af fysiske urenheder er den vigtigste ændring i bekendtgørelsen med henblik på en sikker og troværdig genanvendelse og recirkulering af organiske ressourcer.

Grænsen på 0,5 pct. på tørstofbasis for fysiske urenheder generelt svarer til grænseværdien i en række andre lande. I og med KOD formodentlig vil blive tilført til husdyrgødningsbaserede/vegetabiliske biogasanlæg, hvor affaldet kun vil udgøre en mindre andel, vil der være tale om en stramning i forhold til den direkte udbringning eller afgang af rene affaldsstrømme, som ofte er tilfældet i andre lande. Biogasbranchen kan støtte denne grænseværdi, men finder samtidig det er vigtigt at have en ambition om at nedbringe den i takt med, der opnås større erfaring og bedre forbehandlingsteknologi.

Miljøstyrelsen har oplyst, at den supplerende grænse på 0,15 pct. på tørstofbasis for plast er baseret på en omregning af det skærpede svenske krav på 20 cm².

I lyset af, at grundlaget for denne omregning ikke er offentlig tilgængelig bør det præciseres, at det er det arealbaserede krav på 20 cm² og det vægtbaserede supplerende krav på 0,15 vægtprocent/tørstof, der er gældende og at denne arealgrænse skal reduceres proportionalt i forhold til tørstofindholdet.

Samtidig bør det præciseres, at de 0,15 pct. er indeholdt i den samlede grænse på 0,5 pct.: ved indføjeelse af "heraf" i sætningen: "... 0,5 vægtprocent/tørstof og heraf for indhold af plast 0,15 vægtprocent/tørstof."

Ad bilag 2 F: Grænseværdi for fysiske urenheder i kompost

Der bør også være en specifik grænse for plast i komposten.

Ad bilag 3:

Som nævnt indledningsvist er der tale om en uhensigtsmæssig og unødvendig opstramning i tabellen med krav om fx kontrolleret hygiejniserings af slam fra dambrug (B), som med undtagelse af private haver hidtil har kunnet udbringes uden anvendelsesrestriktioner.

Tilsvarende er det unødvendig dobbeltregulering i 2) at kræve både hygiejniserings ved 70 grader i 60 min og afgangning i biogasanlæg.

I punkt 5. *Fortærbare afgrøder* må man kunne kalde "afgrøder fra frugttræer" for *frugter*.

Ad bilag 5D: Analysehyppighed for fysiske urenheder, herunder retningslinier for prøvetagning udover de, der fremgår af punkt A

Alene den lange overskrift antyder, at der er tale om opstart af et hidtil ureguleret område – og en regulering, hvor der ikke er mulighed for at læne sig op ad nationale eller internationale standarder og akkrediteringer.

Den foreslåede tekst efterlader endvidere tvivl. Det gælder fx om det er den daglige prøve, der samles til en ugeprøve etc., der skal være på 8 liter. I lyset af prøverne ikke bør tæses op gentagne gange før analyserne foretages, kunne det overvejes, om samling i ugeprøver giver mening frem for at samle dagsprøverne direkte til en månedsprøve, som homogeniseres forud for udtagning af repræsentative prøver herfra. Endvidere bør det præciseres, at det er analyserne og ikke prøvetagningen, der skal gennemføres af/på akkrediteret laboratorium.

Uanset at der bør være et juridisk grundlag for egenkontrol og ekstern kontrol kunne det overvejes at gøre bilag 5D helt kort og i stedet lægge det op i et best practice dokument der indgår i vejledningen.

Afsluttende bemærkninger

Biogasbranchen stiller sig til rådighed for en uddybning af bemærkningerne samt til at bidrage til udarbejdelsen af en letforståelig og pædagogisk vejledning, som kan supplere bekendtgørelsen.

Biogasbranchen skal endvidere afslutningsvist understrege vigtigheden af, at arbejdet med bekendtgørelsesudkastet afsluttes inden påske 2018, så den krævede tre måneders standstill periode kan nås inden bekendtgørelsen udstedes pr. 1. juli 2018 – eventuelt med forsinket virkning fra det kommende gødningsår fra 1. august 2018.

Med venlig hilsen

Bruno Sander Nielsen

C.c.: Linda Bagge (bagge@mst.dk) og Anne Gry Lund (aglund@mst.dk)

Landbrug & Fødevarer

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000

F +45 3339 4141

E info@lf.dk

W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Miljøstyrelsen

mst@mst.dk

c.c. bagge@mst.dk, aqlun@mst.dk

Hørings svar fra Landbrug & Fødevarer vedr. bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål (Affald til jord bekendtgørelsen), j.nr. MST-74-00032

Miljøstyrelsen har den 5. februar 2018 udsendt høringsudkast vedrørende ovennævnte bekendtgørelse.

Overordnede kommentarer

Fysiske urenheder

Af høringsbrevet fremgår det, at hovedformålet med bekendtgørelsesændringen er indsættelse af parameteren "fysiske urenheder". En regulering af fysiske urenheder skal forebygge, at fx plast fra poser med dagrenovation via biogas- og komposteringsanlæg ender på landbrugsjord. Landbrug & Fødevarer ønsker, som en del af dagsordenen om styrkelse af den cirkulære bioøkonomi, at fremme recirkulering af ressourcer i organiske restprodukter. Men det er helt afgørende, at der er klare og høje kvalitetskrav til recirkulerede produkter, som udbringes på landbrugsjord. Vi hilser det derfor velkomment, at fysiske urenheder nu bliver reguleret i bekendtgørelsen.

Animalske biprodukter

Animalske biprodukter er som udgangspunkt reguleret i biproduktforordningen ((EF) nr. 1069/2009) og er ikke omfattet af affaldsreguleringen, med mindre der er tale om animalske biprodukter bestemt til forbrænding, deponering eller anvendelse i biogas- eller deponeringsanlæg (affaldsdirektivets (direktiv 2008/98/EF) artikel 2, 2., b). Det er derfor helt i overensstemmelse med affaldsdirektivet, når bekendtgørelsen ikke omfatter animalske biprodukter, med mindre de er bestemt til anvendelse i biogas- og komposteringsanlæg.

Men det fremgår af bilag til høringsbrevet (s. 1 nederst og s. 2 øverst), at de animalske biprodukter, som er bestemt til anvendelse i biogas- og komposteringsanlæg, indgår i kategorien "organisk dagrenovation og dagrenovationslignende affald". Vi mener ikke, at kategorien "organisk dagrenovation og dagrenovationslignende affald" kan rumme alle de animalske biprodukter, der potentielt kan gå i biogas- og komposteringsanlæg. Derfor er der en risiko for, at bekendtgørelsens anvendelsesområde i forhold til animalske biprodukter bliver for snævert. Det ønsker vi en nærmere drøftelse af, og skal derfor anmode om et møde med de deltagelse af både miljø og fødevarermyndighederne.

Landbrug & Fødevarer repræsenterer landbruget og fødevarerhvervet i Danmark. Organisationen er resultatet af en fusion mellem Landbrugsrådet, Danske Slagterier, Dansk Svineproduktion, Dansk Landbrug med Dansk Landbrugs Medier og Dansk Landbrugsrådgivning, samt væsentlige dele af Mejerforeningens aktiviteter.

Landbrug & Fødevarer repræsenterer Danmarks største kompetenceklynge med 150.000 beskæftigede og en samlet eksport på mere end 100 mia. kr. årligt.

Behov for vejledning

Erfaringsmæssigt er der dele af bekendtgørelsens reguleringsområde, som i særlig grad giver anledning til usikkerhed om reglerne for anvendelse af affald på landbrugsjord. Særligt sondringen mellem produkter, der kan udbringes på landbrugsjord efter reglerne i bekendtgørelsen (typisk efter forudgående bioforgasning) og produkter, der kan udbringes på landbrugsjord udelukkende efter reglerne i biproduktforordningen (fx valle), er vanskelig, ligesom analysekrav til animalske biprodukter ofte giver udfordringer.

Der er tale om et kompliceret samspil af regler, hvor tolkningen og den praktiske håndtering af reglerne er en udfordring for både virksomheder og de relevante myndigheder. Vi skal derfor kraftigt opfordre til, at der udarbejdes en vejledning til bekendtgørelsen, og at denne vejledning har et særligt fokus på reguleringen af anvendelse af animalske biprodukter til jordbrugsformål både i bekendtgørelsen og i biproduktforordningen.

Som nævnt ovenfor skal vi opfordre til, at der, inden bekendtgørelsen endelig færdiggøres, afholdes et møde med Miljøstyrelsen og Fødevarestyrelsen samt alle relevante interessenter, herunder fødevarer virksomheder, biogasbranchen og andre virksomheder, der håndterer organiske ressourcer til jordbrugsformål, for bl.a at drøfte bekendtgørelsen, relationen til biproduktforordningen og den kommende vejledning.

Specifikke bemærkninger

§ 4

Vedr. 8) fysiske urenheder. Der henvises til biopulp. Der bør være en selvstændig definition af biopulp

Vedr. 13) organisk dagrenovation og dagrenovationslignende affald. Der skal være sikkerhed for, at definitionen også rummer tidligere fødevarer med animalsk indhold, som kasseres udelukkende af kommercielle grunde. Vi ønsker en nærmere drøftelse specifikt af denne definition.

Kapitel 6 prøveudtagning og analyser, herunder fastlæggelse af prøveudtagning, analysehyppighed, analyseparametre og analysemetoder i bilag 5

Der bør i § 10 tilføjes, at såfremt et forbehandlingsanlæg og biogasanlæg eller komposteringsanlæg er samholdende, og biogas - komposteringsanlægget alene modtager oparbejdet madaffald/tidligere fødevarer, kan det accepteres, at produktet kan analyseres, inden det udleveres til slutbruger.

Vedr. bilag 5, pkt. D, bør den meget specifikke vejledning i analyse for fysiske urenheder udgå. I stedet bør det være et krav, at alle forbehandlingsanlæg udarbejder et særligt egenkontrolprogram med henblik på fysiske urenheder, og at programmet indgår som en del af miljøgodkendelsen for anlægget. Egenkontrolprogrammet skal tage udgangspunkt i nyeste vejledning fra Miljøstyrelsen, og som minimum beskrive, hvorledes behandlingsanlægget udtager og analyserer mindst 12 repræsentative månedsprøver, hvoraf 4 er kvartalsprøver. Prøverne skal som minimum udtages og analyseres af et laboratorium, der har akkrediteringer til miljøanalyser generelt. Egenkontrolprogrammet skal endvidere beskrive, hvilke handlinger, der udføres ved afvigelser i forhold til maksimalt indhold af fysiske urenheder, og hvorledes anlægget vil dokumentere, at grænseværdierne overholdes, inden der igen udleveres biopulp til biogas eller komposteringsanlæg.

§ 11, stk. 4

Her bruges termen "biologisk behandlet kildesorteret affald..." . Der bør i § 4 indsættes en definition af biologisk behandlet kildesorteret affald

§ 13

Det bør fremgå af deklARATIONEN, om grænseværdierne, som de fremgår af bilag 2, overholdes.

§ 17, stk. 1

Teksten er uændret i forhold til den gældende bekendtgørelse, men sidste punktum "*De øvrige regler i denne bekendtgørelse.....gælder fortsat*" virker som en overflødig kommentar – er det nødvendigt at præcisere, at reglerne i bekendtgørelsen er gældende?

§ 18, stk. 1:

Teksten er uændret i forhold til den gældende bekendtgørelse, men der er behov for at præcisere, hvordan opgørelsen af affaldets andel af tørstoffet skal gøres i praksis. Det kan evt. ske i en kommende vejledning. I øvrigt samme kommentar til sidste punktum i § 18, stk. 1, som til sidste punktum i § 17, stk. 1.

§ 19, stk. 2 og § 16, stk. 3

Bestemmelserne i § 16, stk. 3 og § 19, stk. 2, er begge forbud mod at opbevare spildevandsslam i markstakke. Formuleringen i § 16, stk. 3, er "Spildevandsslam må ikke opbevares i markstakke", mens formuleringen i § 19, stk. 2 er "Slam fra offentlige spildevandsanlæg må ikke opbevares i markstakke". Er der reelt indholdsmæssigt forskel på de to bestemmelser?. Hvis ikke vil det være mere læsevenligt, hvis forbuddet kun fremgår et sted i bekendtgørelsen, eller at der som minimum anvendes samme formulering.

§ 21, stk. 1

Formuleringen "...affald, der består af minimum 75 pct. husdyrgødning..." er uheldig, da det kan læses som om husdyrgødning er affald. Det er det ikke, jf. affaldsdirektivets artikel 2, 1., f).

Der er behov for i en kommende vejledning at præcisere reglerne for anvendelse af blandinger af affald og husdyrgødning. F.eks. fremgår det nu af forslag til § 4, stk. 1, 10), at et biogasanlæg er husdyrgødningsbaseret, hvis det modtager husdyrgødning, uanset hvor lille en andel husdyrgødningen udgør, mens det af § 21, stk. 1, fremgår, at husdyrgødning skal udgøre mindst 75 pct. af tørstof for at anvendelsen skal ske efter reglerne for husdyrgødning.

§ 27, stk. 1

Samme kommentar som til §11, stk. 4.

Bilag 1

Er udvidet med to nye kategorier af affald med jordbrugsmæssig værdi. I en kommende vejledning bør det nærmere beskrives, hvilke produkter, de enkelte kategorier i bilag 1 omfatter.

Bilag 3

Vedr. C), slam fra forarbejdning af animalske råvarer. Tilføjelsen af note 2 under kontrolleret hygiejnisering må være fejl, da note 2 specifikt anviser, at temperatur og holdetid kun kan være 70° C i 60 min. og ikke de andre kombinationer af temperatur og holdetid, som fremgår af definitionerne til bilag 3, 8, b) .

Vedr. F) i gældende bekendtgørelse, animalske biprodukter. I bekendtgørelsesforslaget er punktet slettet. Jævnfør vores indledende bemærkninger om animalske biprodukter er det afgørende, at der ikke utilsigtet sker en indsnævring af bekendtgørelsens anvendelsesområde for så vidt angår animalske biprodukter, eller at der i kommunerne opstår tvivl om, hvordan anvendelsen af animalske biprodukter, som ikke meget specifikt er nævnt i bekendtgørelsens definitioner mm, skal reguleres. Vi ønsker, at dette punkt drøftes nærmere, inden bekendtgørelsen endelig færdiggøres.

Landbrug & Fødevarer står naturligvis til rådighed for yderligere oplysninger.

Med venlig hilsen

Henrik Bang Jensen

D 33 39 44 52

M 40 37 26 32

E hbj@lf.dk

Anne Gry Lund

Fra: Jens Peter Mortensen <jpm@dn.dk>
Sendt: 2. marts 2018 17:39
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse; Linda Bagge; Anne Gry Lund
Emne: MST-74-00032 DN Høringssvar på ny bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål (Affald til jord bekendtgørelsen)

Hej Miljøstyrelse

Hermed sender Danmarks Naturfredningsforening vores kommentarer til: Høring af ny bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål (Affald til jord bekendtgørelsen).

DN vil gerne understrege vigtigheden af at undgå, at der spredes plast og andre urenheder på landbrugsjord. Vi hilser grænseværdier for urenheder velkommen.

Vi mener ikke, at dette kun skal gælde synlige urenheder større end 2 mm, da det åbner mulighed for at neddele plast og andre urenheder til en mindre størrelse, og hermed sprede dette på landbrugsjord.

Vi foreslår derfor følgende ændring og som Københavns Kommune håndhæver for madaffald samlet ind fra husholdninger i København:

Bilag 1 - punkt E

E.

Det er teknisk muligt at fjerne plast, glas og kompositmaterialer fra madaffald. Der må derfor ikke neddeles ikke nedbrydeligt plast, glas og kompositmaterialer i biopulp til biogasanlæg, hvor pulp senere skal bruges til jordbrugsformål.

Grænseværdier for fysiske urenheder i den forbehandlede biopulp;

- Grænseværdien for fysiske urenheder (plast, glas og kompositmaterialer) er 0,5 mm
- Vægtprocent/tørstof og for indhold af plast 0,15 vægtprocent/tørstof

;-) Jens

Jens Peter Mortensen
Miljøpolitisk medarbejder
Danmarks Naturfredningsforening
Madsnedøgade 20
2100 København Ø
Tlf.: 3119 3210, e-mail; jpm@dn.dk

*Brancheforeningen Dansk Miljøteknologi
2. marts 2018*

Hørings svar

Affald til jord bekendtgørelsen

MST-74-000323

Indledningsvist skal det anføres, at bekendtgørelsen måske bedre kunne hedde "Organiske restprodukter til jord".

I en tid, hvor der bl.a. fra regeringens side tales cirkulær økonomi, genbrug og genvinding af ressourcer, virker det ikke hensigtsmæssigt at betegne biorester som "affald". I USA har man således introduceret begreber "Bisolids" som en mere retvisende betegnelse for slam og andre biorester.

Dansk Miljøteknologi finder det positivt, at der indføres grænseværdier for fysiske urenheder, herunder plast, i den forbehandlede biopulp, som tilføres biogasanlæggene.

Men vi finder ambitionsniveauet for grænseværdier på fysiske urenheder alt for lavt, og efter vores mening er der uklarhed vedrørende omfang af prøvetagning.

Endelig hersker der for os at se en vis usikkerhed om bekendtgørelsens omfang og rækkevidde, som bør afklares.

Grænseværdier på fysiske urenheder:

Forslag til grænseværdi for fysiske urenheder (>2mm) i den forbehandlede biopulp på 0,5 vægtprocent/tørstof og for indhold af plast på 0,15 vægtprocent/tørstof virker umiddelbart uambitiøs.

I et studie fra 2017 (BOFA, 2017) blev der udført analyse for fysiske urenheder på 6 forskellige prøver af biopulp produceret hos hhv. Komtek (pulper) i Holsted samt Ragn-Sells (Hammermølle) i Sverige. Studiet viste, at alle 6 analyserede prøver lå langt under den foreslåede grænseværdi på 0,5 % af TS. Den prøve med højest indhold af fysiske urenheder indeholdte 0,03 % af TS, altså ca. 6 % af grænseværdien. På plast blev der målt op til 0,016 % af TS på den højest målte prøve, hvilket svarer til 11 % af den foreslåede grænseværdi for plast på 0,15 % af TS. Alle de nævnte tal er baseret på KOD indsamlet i plastikposer. Prøver fra papirposer viser endnu lavere niveauer af fysiske urenheder (BOFA, 2017). En anden kilde (Werther, 2017) angiver hhv. et middel indhold af fysiske urenheder på 0,018 % af TS fra en pulpertechnologi (61 sigteanalyser, Komtek), og indledende analyser indikerer et indhold af fysiske urenheder på 0,06 % fra hammermølleteknologi (HCS). På baggrund af ovenstående resultater, kan der argumenteres for at udspillet i Affald til Jord Bekendtgørelsen er for uambitiøst. Vi har allerede nu forbehandlingsteknologier som kan levere biopulp med indhold af fysiske urenheder langt under de foreslåede grænseværdier. De foreslåede grænseværdier er umiddelbart ikke en driver, som vil få leverandørerne af forbehandlingsanlæg til at levere endnu renere biopulp.

Andre lande i Europa har allerede indført krav til fysiske urenheder i biopulp. Sverige har i en årrække haft krav til fysiske urenheder. Kravet i den svenske certificeringsordning (SPCR120) for flydende biopulp (<20 % TS) var tidligere 0,5 % af TS, men hedder nu 20 cm²/kg biopulp (middel) og 40 cm²/kg biopulp (enkelt værdi). Værdierne for fast biopulp (>20 % TS) er hhv. 60 og 120. Svenskerne har allerede i SPCR120 udmeldt at der per 1/1-2018 kommer en reduktion af kravværdien – en halvering af middelværdien samt en væsentlig reduktion af grænseværdien for enkelte prøver. En ændring i kravet i Sverige kunne tyde på at der har været nogle uhensigtsmæssigheder i kravet på 0,5 % af TS. Har man sikret sig, at vi ikke begår nogle fejl som Sverige allerede har erfaret? Det er uklart hvad baggrunden er for at Miljøstyrelsen ikke har skelet mere til de svenske regler.

Omfang af prøvetagning, fysiske urenheder:

Bilag 5, stk. D i udkastet til Affald til Jord Bekendtgørelsen beskriver analysehyppighed for fysiske urenheder i biopulp. Det lader til at være et meget ambitiøst analyseprogram med udtag af daglige delprøver. Det er uklart om hvor vidt der er krav til akkreditering på både prøvetagning og analyser på 4 ud af de 12 prøver, eller om akkrediteringskravet blot gælder for selve analyserne. Desuden er det uklart om prøvestørrelsen på mindst 8 liter henviser til samleprøven (måned) eller daglige delprøver. Der kunne med fordel laves et selvstændigt punkt med prøvestørrelse, som beskriver dette mere detaljeret, eksempelvis med krav til prøvestørrelse for hhv. delprøver og samleprøven.

Grænseværdier for plast

Dansk Miljøteknologi anser den foreslåede grænseværdi for plast for alt for rummelig set i lyset af, at både EU og Danmark fornuftigt nok vil sætte ind over spredning af plast i miljøet.

Den foreslåede grænseværdi for plast på 0,15% vægtprocent/tørstof (bilag 2E) vil med en tilladt udspredding af 7 tons tørstof pr hektar/år (§ 25) betyde, at der kan spredes op til 10,5 kg plast pr hektar. Dette svarer til 318 bæreposer/hektar (bærepose fra et supermarked lig 33 g pose). En mere forståelig sammenligning er 32 poser pr. år i en villahave på 1000 m². Plasten nedbrydes kun meget langsomt og plastmængden øges derfor hvert år med den tilførte mængde. Som teksten er formuleret i bilag 2 ser det desuden ud til, at begrænsningen kun gælder plaststykker over 2 mm. Hvis det er korrekt forstået, betyder det, at der reelt kan spredes mere plast end ovenfor beregnet.

Plasten vil typisk forekomme i mindre stykker og enten blive liggende i jorden, hvor den kan blive fortæret af småfugle og dyr i jorden eller blæse rundt og ende i vandmiljøet, hvor den også kan optages af fisk og vandorganismer.

Efter DMT mening bør der gøres tiltag for at bringe plast koncentrationen væsentligt under den foreslåede grænseværdi. En værdi under 1/10 af den foreslåede grænseværdi er mere passende.

Definitioner i øvrigt

Der kan rejses spørgsmål om bekendtgørelsens rækkevidde.

Således er der ikke helt klart, om behandlingsanlæg også omfatter anlæg på renseanlæg (rådnetanke). Tilsvarende gælder andre steder, hvor der henvises til "biogasanlæg".

Dansk Miljøteknologi finder det afgørende, at denne bekendtgørelse ikke bidrager til at lægge hindringer i vejen for at tilføre yderligere biologisk materiale til biogasanlæggene på renseanlæg, og vi bidrager gerne til at afdække de steder i forslaget til bekendtgørelse, som kan skabe usikkerhed omkring dette.

Endelig bemærker vi, at grænseværdier for farmaceutiske stoffer ikke er medtaget i forslaget.

*Med venlig hilsen
Dansk Miljøteknologi
Mette Boye og Jørn Jespersen*

Referencer:

BOFA, 2017. Kildesorteret organisk dagrenovation til biogasfællesanlæg- BODA, rapport skrevet af COWI. Hjemmeside besøgt d. 1/3-2018, tilgængelig via:
http://genanvend.mst.dk/media/184871/final_afrapportering_kildesorteret-organisk-dagrenovation-til-biogasfaellesanlaeg.pdf

Miljøstyrelsen
mst@mst.dk
bagge@mst.dk
aqlun@mst.dk

J.nr. MST-74-00032

02.03.2018
Side 1 af 5

J.nr. 11.5.17

Dansk Affaldsforening
Vodroffsvej 59, 1
1900 Frederiksberg C

Tlf.: 72 31 20 70
danskaffaldsforening.dk

Høring af bekendtgørelse om affald til jordbrugsformål

Dansk Affaldsforening takker for at have modtaget bekendtgørelsen i høring. Vi kan forstå, at baggrunden for de foreslåede ændringer er beskrevet i nogle rapporter, som endnu ikke er offentliggjorte. Det er ikke optimalt i forhold til at kunne vurdere om grænseværdier mv. er fastlagt på rette niveau.

Høringsvaret er afgivet med forbehold for efterfølgende politisk behandling i vores bestyrelse.

Baggrund

Affald til jord bekendtgørelsen regulerer, hvilket affald der kan anvendes til jordbrugsformål uden skadelige virkninger på miljø mv. Selve gødningseffekten af tilførslen af affaldsprodukter reguleres udelukkede i husdyrgødning bekendtgørelsen.

Kommunerne i gang med at udrulle ordninger for madaffald, som bl.a. forventes afsat til bioforgasning. En række supermarkeder er ligeledes begyndt at afsætte tidligere fødevarer til bioforgasning. Hvis materialerne skal tilføres et biogasanlæg, der primært er baseret på husdyrgødning kræver det, at affaldet forhandles. I forbehandlingen fjernes fejlsorteringer fra madaffaldet og emballagen fra de tidligere fødevarer. Herefter vil den såkaldte biopulp være klar til at blive tilført et vådt biogasanlæg. Dansk Affaldsforening vil gerne understrege, at der findes andre muligheder for håndtering af madaffald, herunder ikke mindst afsætning til behandlingsanlæg, der udelukkende modtager madaffald, køkkenaffald og tidligere fødevarer. Her vil det være hensigtsmæssigt at lægge kvalitetskontrol/grænseværdierne på slutproduktet fremfor på indgangsmaterialerne (der måske heller ikke forbehandles til en form, der muliggør meningsfuld prøvetagning på det tidspunkt i behandlingskæden.)

For Dansk Affaldsforening er det afgørende, at forbehandlingsprocessen – sammen med kommunernes indsamlingssystem, sorteringsvejledning osv. – sikrer, at det er en ren og værdifuld ressource vi returnerer til det biologiske kredsløb. Derfor bakker vi op om, at der fastsættes grænseværdier også for de synlige urenheder i den biopulp, der går videre til biogasanlæggene.

Definitioner

Dansk Affaldsforening bakker op om at få defineret flere af de termer og aktører, som indgår/adresseres i bekendtgørelsen.

- Definitionen af forbehandlingsanlæg bør udvides til også at kunne rumme fjernelse af emballager fra tidligere fødevarer.
- I definitionen af fysiske urenheder bør der evt. skelnes mellem naturlige (jord og sten) og antropogene (papir, metal, glas, plast, keramik osv.) uønskede materialer.
- Der savnes en definition på biopulp, fx Biopulp: Neddelt, homogeniseret og rent organisk affald, som kan tilføres et biogasanlæg.
- Definitionen af organisk dagrenovation kunne måske erstattes af definitioner på hhv. madaffald, køkkenaffald og tidligere fødevarer. Definitionen bruges så vidt vi kan se kun i bilag 1 (D) og i bilag 3, hvor den begge steder vil kunne erstattes af 'Madaffald, køkkenaffald og tidligere fødevarer'. Ved seneste revision af affaldsdatabekendtgørelsen er termen for hhv. H02 og E02 fx også ændret fra organisk affald til madaffald. Et bud kunne være følgende: Madaffald: Vegetabilsk og animalsk affald fra husholdninger og lignende affald fra erhverv. Køkkenaffald: Vegetabilsk og animalsk affald fra restauranter, storkøkkener, cateringsfirmaer osv. Tidligere fødevarer: Emballerede og u-emballerede vegetabiliske og animalske fødevarer, der er blevet til affald.
- Der mangler evt. en definition af biologisk behandling. En term der anvendes efterfølgende i bekendtgørelsen.

Øvrige paragraffer

§9 om sammenblanding af affald kunne oplagt deles op, således at der skelnes mellem de store affaldspartier og affald, der indsamles i ruteindsamling eller andre ordninger. Mest oplagt må det være at flytte analysekravet til pulpen/slutproduktet fremfor de enkelte partier af hhv. madaffald, køkkenaffald og kasserede fødevarer.

Hvis § 9 fastholdes kunne stk. 2 omskrives til "Affald indsamlet i en kommunal ordning, der behandles samlet, anses for at stamme fra én affaldsproducent..."

I §10 anbefaler vi at bruge termen biopulp, således at der kommer til at stå: "... Biopulp skal være prøvetaget og overholde de gældende grænseværdier..." I øvrigt bør §10 udvides med bestemmelser for, at der kun skal analyseret på slutproduktet, når der er tale om 'monobehandling' af madaffald, køkkenaffald samt tidligere fødevarer. Alternativt (hvis vores ønske om analyse på alle restprodukter, der udbringes på landbrugsjord bliver opfyldt) kan paragraffen omskrives, således at hovedreglen er analyse på det endelige produkt, men med ekstra analysekrav for biopulp der tilføres husdyrsbaserede biogasanlæg eller rensningsanlæg. (Se vores bemærkninger til bilag 2).

Stk. 2 i §10 muliggør vel egentlig ikke, at forbehandlingsanlæggene selv udtager og analyserer prøver? Vi mener, at det skal være muligt for trænet personale at udtage prøver, fx efter en vejledning/procedurebeskrivelse.

I § 11 stk. 4 er det uklart, hvad 'biologisk behandlet kildesorteret affald' mon dækker over. Menes der fx digstat og kompost? For at fastholde en teknologineutral tilgang kan det være at 'biologisk behandlet' skal fastholdes, mens 'kildesorteret affald fra husholdninger...' kunne erstattes af 'madaffald, køkkenaffald samt tidligere fødevarer'. (Hvis det er det der menes...). Dette ville kræve en konsekvensrettelse i § 27.

Bilag 1

Som det også fremgår af vores høringssvar på sidste høring af affald til jord bekendtgørelsen, ser vi gerne, at der kommer en mekanisme for hvordan nye affaldsprodukter kan optages på bilag 1 uden at hele bekendtgørelsen skal igennem en revision.

Punkt D må gerne omformuleres: Organisk affald: Madaffald jf. § 4 nr. x, Køkkenaffald jf. §4 nr. y, Tidligere fødevarer jf. § 4 nr. z. Der bør måske også overvejes om haveaffald skal nævnes? Der er nogle der arbejder med at få de grønne dele af denne fraktion med over i biogassektoren.

Bilag 2

I bilaget opstilles der grænseværdier for tungmetallindhold, miljøfremmede stoffer samt som noget nyt for fysiske urenheder.

Der sker ingen ændringer i grænseværdierne, men som noget nyt er der en grænseværdi for PCB, som der dog kun skal prøvetages og analyseres for, hvis der er indikation for at der kunne være et indhold af PCB. Dansk Affaldsforening forventer, at madaffald indsamlet fra husholdninger ikke vil være en fraktion, hvor der skal analyseres for PCB.

For både tungmetaller og miljøfremmede stoffer fremgår det af hhv. punkt B og D, hvor mange af prøverne, der skal overholde grænseværdierne. Sådan et punkt savnes i forhold til de fysiske urenheder. Det har været drøftet på mødet hos DAKOFA den 27. februar, hvorvidt der skal være tale om, at hver enkelt prøve skal overholde grænseværdien eller om det er et årligt gennemsnit af de 12 prøver, der skal ligge under grænseværdien? Det bør præciseres i bekendtgørelsen. Da biopulpen klassisk vil være afsat til bioforgasning inden analyseresultatet foreligger, er det ligeledes væsentligt, at bekendtgørelsen forholder sig til, hvad der skal ske, hvis prøven/prøverne overskrider grænseværdierne (for både tungmetaller, miljøfremmede stoffer samt fysiske urenheder). Dansk Affaldsforening foreslår, at man læner sig op ad de bestemmelser der gælder for affaldsforbrændingsanlæg, hvor overskridelser af luftemissioner skal indrapporteres til tilsynsmyndigheden.

Selve grænseværdien for de fysiske urenheder i biopulpen er fastsat til 0,5 vægtprocent/tørstof. Indholdet af plast må max være 0,15 vægtprocent/tørstof. Den samlede grænseværdi på 0,5 vægtprocent kan genkendes fra både nabolande og den kommende gødningsforordning fra EU. En særlig grænseværdi for plastik kendes primært som en arealbaseret grænseværdi, da plastik ikke vejer meget, men derimod kan have en stor og synlig flade. Dansk Affaldsforening har forstået, at den vægtbaserede grænseværdi er opstået af praktiske hensyn mht. at kunne udføre selve målingen af plastindholdet. Dette er også relevant, da forslaget netop går ud på at måle på biopulp fremfor afgasset materiale.

Dansk Affaldsforening savner mere viden om hvilke plasttyper vi har i biopulpen. Vi har hørt, at netop madaffald, som har vores primære interesse, kan have et stort indhold af tynd plastfolie. For denne fraktion kan de foreslåede 0,15 vægtprocent/tørstof udgøre et forholdsvist stort synligt areal. Vi mener derfor, at Miljøstyrelsen oplagt kunne undersøge, om det vil give mening at skelne mellem hård og formbart/blødt plast, som vi kan se i den tyske gødningsforordning?

Derudover anbefaler vi, at der også opstilles en arealbaseret grænseværdi. Der vil så kun skulle analyseres for arealet i de prøver der indsendes til et eksternt laboratorium.

Dansk Affaldsforening ved ikke, hvilke niveauer for synlige urenheder, som der i dag kan opnås med den bedst tilgængelige teknik. Vi vil dog understrege, at vores mål er, at der ikke kommer plastik med ud på markerne. Derfor ser vi gerne at grænseværdien – om nødvendigt – strammes. Det kan eventuelt gøres ved fx at sætte grænseværdien til 0,08 eller 0,1 vægtprocent/tørstof og så give en dispensation til højere indhold indtil fx 2020.

Dansk Affaldsforening mener, at der ligeledes bør fastsættes en særlig grænseværdi for plastik i kompost, der udbringes på landbrugsjord.

Derudover skal grænseværdierne for synlige urenheder selvfølgelig også gælde for andre produkter, der udbringes på landbrugsjord. Både de tyske og svenske reguleringer/certificeringsordninger går på urenheder i slutproduktet inden udbringning. Det forhold, at vi i Danmark af relevante årsager ønsker at sætte en grænseværdi på biopulp, bør ikke være en undskyldning for, ikke at sætte krav til slutprodukterne. Både i biogasanlæg og på spildevandsrensingsanlæg kan der tilføres væsentlige urenheder fra andre kilder end biopulp. Dansk Affaldsforening anbefaler derfor, at der fx også opstilles grænseværdier for indholdet af synlige urenheder i spildevandsslam og digistat.

Bilag 5

Der foreligger ingen standard om prøveudtagning eller selve analysemetode. Det fremgår ikke hvordan de retningslinjer, der foreslås i bekendtgørelsen er

fremkommet. Det er uklart under første dot, om det der selve laboratoriet, der skal udtage de 4 prøver? Evt. skulle det formuleres således, "... , hvoraf 4 prøver analyseres af et akkrediteret laboratorium".

Dansk Affaldsforening anbefaler, at hele punkt D omskrives til mere generelle vendinger, således at det bliver muligt at branchen selv kan udarbejde en vejledning om repræsentativ prøvetagning og anbefaling til analysemetode. Dog skal dot 4 omformuleres, så det bliver bindende for anlæggene at have et egenkontrolprogram/kvalitetssikringsprocedurer.

Derudover anbefaler vi, at de prøver, der skal analyseres af et akkrediteret laboratorium også blive analyseret for en fladebaseret grænseværdi for plastikindhold. Dansk Affaldsforening mener, at det kan være tilstrækkeligt med 2 årlige prøver udført af eksternt laboratorium, hvis virksomheden har et godt kvalitetsstyringssystem.

Dansk Affaldsforening stiller gerne op for at uddybe ovenstående bemærkninger.

Med venlig hilsen

Nana Winkler
Specialkonsulent

Dato 2. marts 2018

J.nr. MST-74-00032

Til
Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø
Enhed for Miljøteknologi

Sendt til:

mst@mst.dk
bagge@mst.dk
aglund@mst.dk

Høringsvar til ” ny bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål”.

Brancheforeningen Genanvend Biomasse (GB) takker for muligheden for at give høringssvar til Affald-til-jord bekendtgørelsen. Indledningsvist ønsker GB at anerkende den store indsats Miljøstyrelsen har lagt i arbejdet med at få kvalitetskrav til fysiske urenheder med i bekendtgørelsen. Det er vores vurdering, at disse krav vil fastholde og øge troværdigheden til fortsat recirkulering i samfundet generelt samt specifikt til de processer og produkter, som GB-branchen repræsenterer.

GB har rundsendt høringmaterialet fra Miljøstyrelsen til medlemskredsen for input samt har på flere møder behandlet høringmaterialet og drøftet de væsentlige ændringsforslag.

Det nærværende høringssvar er en opsamling på de kommentarer og bemærkninger, der er indkommet.

Overordnede pointer ift. bekendtgørelsen:

1) GB ønsker ordet ”biogødning” fremover kommer til at fremgå af bekendtgørelsesteksten. Det optimale ville efter vores vurdering være at erstatte kvalitet ”A-spildevandsslam” med ”biogødning” i hele bekendtgørelsen. Alternativet kunne være, at der tilføjes et skema i bilag 2 med nedenstående informationer – eller måske mere optimalt: at §4 under definitioner fremover vil indeholde følgende definitioner:

o A-slam: Biogødning (spildevandsslam), der overholder alle krav mht. tungmetaller og miljøfremmede stoffer, og som kan tilgå landbrugsjord direkte uden yderligere behandling.

o B-slam: Spildevandsslam, der overholder kravene til tungmetaller, men hvor indholdet af miljøfremmede stoffer overskrider grænseværdierne, og derfor kræver en kompostering, inden det kan tilgå landbrugsjord.

o C-slam: Spildevandsslam, der ikke overholder kravene til tungmetaller, og som derfor ikke kan tilgå landbrugsjord.

Tilsvarende vil det være relevant at anvende termen "biokompost" for komposterede produkter, som opfylder betingelser for udbringning i landbruget.

II) Biogødning (slam) og andre afledte produkter fra virksomheder, der oparbejder kasseret organiske restprodukter jf. animalsk biprodukt forordning (ABP), er ikke nævnte tydeligt, efter afsnit F i bilag 1 udgår. Derfor risikerer virksomhederne at skulle ansøge om en §19 tilladelse for at kunne afsætte til biogas- og komposteringsanlæg (det drejer sig blandt andet om kaliumsulfat, glycerin, slam fra private renselanlæg mv.).

Endvidere mangler der en formulering om at, spildevand og andre afledte produkter, der er varmebehandlet i oparbejdningens virksomhed i en af Fødevarestyrelsen godkendt proces, kan anses som være kontrolleret hygiejniseret, når det afsættes til enten biogasanlæg eller komposterings anlæg. En praksis Miljøstyrelsen gennem mange år givet dispensationer hertil.

Dette kan evt. tilføjes som tekst i bilag 3. Alternativt kan det tidligere punkt F (animalske biprodukter) i genindsættes i bilag 1.

III) I udkastet til den nye bekendtgørelse er der usikkerhed om, hvornår hvilke regler gælder, når der sammenblandes affald og husdyrgødning. I §4 står der, at den nuværende 75/25%-regel forsvinder, mens der i §18 står, at reglen stadig gælder for opbevaring. Endelig står der i §21, at ved over 75% husdyrgødning gælder §22-24 ikke – disse paragraffer omhandler reglerne for maksimal dosering, overholdelse af krav i deklaration og kort med angivelse af udspretningsareal samt de hygiejniske restriktioner ikke.

Betyder det eksempelvis, at ved blanding af husdyrgødning og fx stabiliseret biogødning, hvor husdyrgødningsandelen overstiger 75%, vil der ikke være afgrøderestriktioner, krav til indarbejdelse i jorden mv.?

GB ønsker at fastholde en høj troværdighed og sporbarhed af produkter. GB ønsker derfor, at det ikke fremover er muligt at blande sig ud gældende krav for fx hygiejnisering, anmeldelse, krav i deklaration mv.

IV) GB anser det som formålstjenligt, at flere definitioner i kapitel 2 "definitioner" omskrives, således der sker tydelige præcisering og stærkere formulering på flere punkter. Derved kan misfortolkninger undgås hvilken vil reducere de mange ressourcer både virksomheder, kommuner og styrelser bruger på at forstå/vejlede om denne bekendtgørelse. Et behov der ikke forventes at blive mindre i fremtiden som cirkulær økonomi vokser.

Et af de væsentlige punkter, der give anledning til megen tvivl og misforståelser er fx §4 st. 13.

Definitionen af "organiske dagrenovation – og dagrenovationslignende affald", fordrer ikke yderligere cirkulær økonomi.

GB ønsker det præciseret, at kommunalt og ikke-kommunalt affald indsamles i to forskellige ordninger, men under de samme indsamlingsregler og kan leveres til samme forbehandlingsanlæg.

Forslag til konkrete definitioner:

"Biopulp": "er det produkt, der kommer ud af et forbehandlingsanlæg og har en kvalitet, der kan gå til biogasanlæg".

Begrundelse: Det er biopulpen, der stilles krav til, når den skal analyseres for tungmetaller, miljøfremmede stoffer, fysiske urenheder mv. - og dermed ikke affaldsfraktioner, der levers til et forbehandlingsanlæg, der skal analyseres ved indgang til anlægget.

Analyserne for tungmetaller, miljøfremmede stoffer mm kan man overveje helt at undlade – ud fra en konkret risikovurdering.

"Biologisk behandling": "Anaerob eller aerob omsætning af organisk materiale primært ved hjælp af mikroorganismer med det formål at omdanne materialet til biogas, og kompost/flydende gødning, eller til andre produkter."

Bemærkning: det er vigtigt at biologisk behandling ikke er en bestemt teknik eller indeholder krav om nogen form for fysisk håndtering, selv om det jo altid i praksis er tilfældet. I andre lande stabiliserer man restaffald før deponi, og man kan også anvende det til bio-ethanol eller biosyntese. Derfor bør "andre produkter" være med.

"Forbehandlingsanlæg": "Et forbehandlingsanlæg er et anlæg, der oparbejder kildesorteret køkken-madaffald og tidligere fødevarer ved at fjerne evt. emballage, således at den producerede biopulp kan anvendes i biogasanlæg."

GB forslår endvidere klare definitioner af følgende – dog uden at have et konkret forslag:

"Vegetabilsk biomasse"

V) Kapitel 5, Generelle krav

For at sikre og tydeliggøre at køkken-madaffald og tidligere fødevarer kan blandes under indsamling, lagring og transport til forbehandlingsanlæg anlæg, uden det skal analyseres før indgang til forbehandlingsanlægget, er der behov for en præcisering.

§9, stk.2 I teksten, som den fremstår nu, er der kun kommunalt indsamlet KOD, der må sammenblandes.

Det skal tydeligt præciseres at ansvar for disse fraktioner altid er sidste virksomhed i kæden, der har modtaget affaldet til videre håndtering hos en ny affaldsproducent. Og det er altid sidste affaldsproducent (forbehandlingsanlæg) i kæden, der har ansvar for produktet, som udleveres til slutbruger.

VI) Kapitel 6, Prøvetagning og analyser – med tilhørende bilag 5

Det er kutyme at "trænet" personale på renseanlæg, komposterings- og oparbejdningsanlæg selv udtager analyser og indsender disse til et akkrediterede laboratorier.

I udkastet er der beskrevet, at prøvetagning og analysering skal udføres af en certificerede person jf. analysebekendtgørelsen. Dette vil være meget problematisk i praksis.

Der mangler en præcisering i kapitel 6, i forhold til at produkter godt kan udleveres, selv om der ikke forligger analyser på det enkelte parti, såfremt der er udarbejdet en kvalitetssikring, der sandsynliggøre at kravene overholdes.

Endvidere burde det fremgå, at såfremt et forbehandlingsanlæg, biogasanlæg, eller komposteringsanlæg er samhörende, og biogas - komposteringsanlægget behandler oparbejdet madaffald/tidligere fødevarer separat til et ikke-opblandet slutprodukt, kan produktet analyseres, inden det udleveres til slutbruger.

I bilag 5, opstilles er en meget specifik vejledning i, hvorledes prøver i biopulp udtages og analyseres for fysiske urenheder. Hvilken syntes uhensigtsmæssigt, da der med sikkerhed vil ske en udvikling og fortsat forbedring på dette analyseområde de næste år. GB anbefaler at der blot skrives;

"Alle forbehandlingsanlæg er forpligtet til at udarbejde et særligt egenkontrolsprogram med henblik på fysiske urenheder. Egenkontrolprogrammet skal tage udgangspunkt i nyest vejledning fra Miljøstyrelsen, og som minimum beskrive hvorledes behandlingsanlægget udtager og analyserer mindst 12 repræsentative månedsprøver, hvoraf 4 er kvartalsprøver som minimum skal udtages og analyseres af et laboratorium, der har akkrediteringer til miljøanalyser generelt".

Egenkontrollen, skal endvidere beskrive hvilken handlinger, der udføres ved afvigelser i forhold til maximalt indhold af fysiske urenheder og hvorledes anlægget vil dokumentere, at grænseværdige overholdes inden der igen udleveres biopulp til biogas- eller komposteringsanlæg.

Genanvend Biomasse opfordrer derfor Miljøstyrelsen til at sikre, at der er udarbejdet en vejledning i god tid inden denne bekendtgørelse træder i kraft. GB bidrager gerne til arbejdet med vejledningens indhold.

VII) I udkastet lægges der op til, at det fremover skal være muligt at kræve dokumentation for et lavt indhold af PCB7. For år tilbage var der en diskussion vedr. PCB i biogødning. Her viste en række analyser, at indholdet af PCB var meget lavt, og da PCB har været forbudt i en lang årrække, forventedes det ikke at PCB på sigt ville blive et problem. Hvis MST alligevel vurderer, at der er et fagligt behov for at give muligheden for at kræve en PCB-måling, bakker GB dog op om dette, sålænge det kan medføre en yderligere troværdighed for brugen af restprodukter.

Dog ønsker GB at der i bilag 2, punkt C 6), tilføjes at det er "producentkommunen", der kan kræve en analyse for PCB.

VIII) I en tid, hvor samfundet udvikler sig hurtigt, og nye restprodukter opstår, vil det være ønskeligt, at bilag 1 fremover bliver dynamisk. Herved sikres det, at der let kan komme et nyt produkt på positivlisten, uden at bekendtgørelsen skal revideres. GB anbefaler en årlig revision af bilag 1, således at der sikres en effektiv recirkulering af samfundets ressourcer i takt med udviklingen, hvilket er afgørende for den fortsatte udvikling af cirkulær økonomi i samfundet.

IX) Det er en pudsighed, at reglerne for grænseværdier, prøvetagning og analysehyppighed i det der tidligere blev omtalt "Slambekendtgørelsen" ikke omfattede biogødning (slam). Det ville være oplagt at benytte revisionen af bekendtgørelsen til at sammenskrive Tilsynsbekendtgørelsens regler med "Affald-til-Jord" bekendtgørelsen, således at der kun er én bekendtgørelse for affald vedr. grænseværdier, prøvetagning og analysehyppighed.

X) Den seneste revision af "Affald-til-Jord" bekendtgørelse flyttede reglerne for næringsstoffer over i Husdyrgødningsbekendtgørelsen. De harmoniserede regler har umuliggjort den tidligere mulighed for at give skove en 10-årig fosfordosering. GB ønsker, at der fremover gives dispensation til at denne muligheder fastholdes.

XI) Bilag 3

Punkt D) Der er lavet en ændring og skærpelse i nærværende bekendtgørelse ift. komposts anvendelsen – GB ser ingen grund til denne restriktionen – GB kan som minimum anbefale, at de tidligere regler fastholdes.

Definitioner til Bilag 3.

Pkt. 8 – Behandlingsformer.

GB anbefaler en formulering, der hedder "Behandling som fastholder en temperatur" – GB anbefaler frit metodevalg og ikke specifikt "reaktor-metoden" nævnt.

Genanvend Biomasse anbefaler disse konkrete ændringer:

§ 3 GB ønsker, at alle rene naturprodukter så som tang og grøde mm. er undtaget af bekendtgørelsen på lige fod med have-parkaffald.

§4, stk. 2. Det må gerne konkretiseres, at affald godt kan overdrages fra en affaldsproducent til en anden affaldsproducent. Og det er sidste affaldsproducent i kæden, som har ansvaret overfor enten behandlingsanlæg eller levering til slutbruger.

§4, stk. 7. Forbehandlingsanlæg, denne tekst skal omformuleres så den matcher kapitel 10 i affalds bekendtgørelsen. GB anbefaler formuleringen: "Et forbehandlingsanlæg, er et anlæg der oparbejder kildesorteret køkken-madaffald og tidligere fødevarer, ved at fjerne evt. emballage således at den producerede biopulp kan anvendes i biogasanlæg."

§4 stk. 8 Fysiske urenheder, "sten og jord" skal fjernes fra opremsningen.

§4, stk. 10 Det er nødvendigt at sætte en grænse for hvornår et affaldsbaseret biogasanlæg kan defineres som hørende under Husdyrbekendtgørelsen. Er 0,5% iblandet husdyrgødning tilstrækkeligt?

Det giver store administrative fordele at være under husdyrbekendtgørelsen.

Dog siger §21, at iblandes der mindre end 75% husdyrgødning skal anvendelse finde sted efter regler i denne bekendtgørelse.

GB anbefaler en tilretning, således at al tvivl elimineres.

§4, stk. 13 Kan vi ændre udtrykket; I definitionen af organisk dagrenovation og dagrenovationslignede affald. Dette udtryk giver forvirringen i forhold til krydsfeltet mellem Fødevarerstyrelsens og Miljøstyrelsens regler.

Kan det skiftes til;

Køkken-madaffald indsamlet i enten kommunale ordninger fra private husstande eller i erhvervsordninger fra restauranter, cafeer, kantiner, hoteller, mv. der indsamles og transporteres under affaldsbekendtgørelsen regler.

Tidligere fødevarer, er animalske produkter, eller fødevarer indeholdende animalske produkter, som ikke længere er bestemt til konsum af kommercielle grunde eller på grund af fremstillingsvanskeligheder, mangler ved emballagen eller andre fejl, der ikke indebærer nogen risiko for folke- eller dyresundheden. Denne fraktion indsamles og håndteres alene efter regler i animalske biprodukt forordning (ABP). Men skal overholde krav i denne bekendtgørelsen, når det afsættes til enten biogas eller kompostering.

§4, der mangler en definition af; "biologiske behandling" (af kildesorteret affald for husholdninger), da dette er et udtryk der er anvendt flere gange i teksten. Se GBs anbefaling andet sted.

Det kan være formålstjenligt, at definerer biopulp, "som det produkt, der kommer ud af et forbehandlingsanlæg og har en kvalitet, der kan gå til biogasanlæg". Fordi, det er biopulpen der stilles krav til, når den skal analyseres for tungmetaller, synlige urenheder mv. Derfor skal affaldsfraktioner, der levers til et forbehandlingsanlæg, der producere biopulp ikke skal analyseres ved indgang til anlægget.

§9, der skal præciseres, at alle former for organisk dagrenovation og dagrenovationslignede (køkken og madaffald og tidligere fødevarer), der indsamles fra forskellige kilder, første skal analyseres efter det er oparbejdet og inden det afleveres til et biogasanlæg eller efter det er komposteret.

Evt. et nyt stk. 3 der skal fastholdes /sikres i tolkning at køkken madaffald og tidligere fødevarer, der indsamles fra erhverv, anses at stammen fra en affaldsproducent (som i stk. 2), og ansvaret for affaldet ligger hos affaldsproducent.

Affaldsproducenten, er jf. ABP, den virksomhed som har modtaget det sidste handelsdokument.

§10, skal det præciseres, at for biopulp produceret af flere små kilder, skal biopulpen først analyseres lige inden levering til et biogasanlæg og ligeledes for kompost, der udleveres til bruger. Oparbejdnings- eller komposteringsanlægget er ansvarlige for analysen.

Endvidere skal det præciseres, at produkter kan udleveres til biogasanlæg eller sammenblandes i lager (biogødning), uden analyseresultater forligger på det enkelte parti såfremt at der forefindes en godkendt egenkontrol som efterviser kravene overholdes jf. bilag 2 og 5.

Endvidere burde det fremgå, at såfremt et forbehandlingsanlæg og biogasanlæg er samhørende, og biogasanlægget alene modtager oparbejdet madaffald/tidligere fødevarer, kan produktet analyseres inden det udleveres til bruger.

Bilag 1, Se punkt II), med kommentar til udfordring for virksomhederne. Hvordan sikres det produkterne inkluderes? Enten under punkt C eller bibeholde det gamle punkt F. Ligeledes tilrettes i matrixen bilag 3, eller beskrives i en af underteksterne.

Bilag 5, punkt A. Prøvetagning.

Bilag 5, er udvidet i forhold til tidligere version G.

Det er kutyme at "trænet" personale på renseanlæg, komposterings- og oparbejdningsanlæg selv udtager analyser og indsender disse til et akkrediterede laboratorier.

Nu er der beskrevet at prøvetagning og analysering skal udføres af en certificerede person jf. analyse bekendtgørelsen. – Det er ikke praktisk muligt.

Der mangler i dette den ønskede præcisering fra kapitel 6, at produkter godt kan udleveres selv om der ikke forligger analyser på det enkelte parti, såfremt der er udarbejdet en kvalitetssikring, der sandsynliggøre at kravene overholdes.

Punkt G, slettes og beskrives som tidligere nævnt i dette notat.

Genanvend Biomasse håber, at høringssvaret vil blive brugt konstruktivt - og vi stiller os naturligvis også til rådighed for en yderligere dialog om dette. Som nævnt direkte til Miljøstyrelsen og ligeledes i høringsbrevet, så har det stor praktisk betydning, at der udarbejdes en god Vejledning til hele delen omkring kvalitetssikring, prøver og analyser. GB bidrager meget gerne til udarbejdelsen af denne Vejledning, hvis MST finder det formålstjenligt.

Vi forbeholder os ligeledes ret til at vende tilbage med yderligere information, hvis vi finder behov herfor.

På Brancheforeningens vegne og med venlig hilsen

Sune Aagot Sckerl,
Formand for Genanvend Biomasse

Julie Lykke Jacobsen
Sekretariatsleder Genanvend Biomasse

Bilag - Historik

Genanvend Biomasse (tidl. BGORJ), indsendte et høringssvar til samme bekendtgørelse i 2014 og medsender dette høringssvar som bilag, da synspunkterne fortsat er gældende. Ligeledes er pointerne i GBs-høringssvar på første runde af revisionen af Affald-til-jordbekendtgørelsen fra 2017 ligeledes stadig relevante. Dette medsendes ligeledes som bilag.

Dato 1. juni 2017

J.nr. MST-1240-00710

Til
Miljøstyrelsen

Hørings svar i forhold til "Høring af 6 bekendtgørelser vedr. ny husdyrregulering".

Brancheforeningen Genanvend Biomasse (tidligere BJORJ) har rundsendt høringsmaterialet fra Miljøstyrelsen til medlemskredsen for input samt har på et bestyrelsesmøde behandlet høringsmaterialet og drøftet de væsentlige ændringsforslag.

I nærværende høringssvar er samlet op på de kommentarer og bemærkninger, der er indkommet.

Principielt

Genanvend Biomasse ønsker helt overordnet at henlede Miljøstyrelsens opmærksomhed på, at det er en stor udfordring i markedet, at der på nuværende tidspunkt er usikkerhed omkring regler og beregninger for både landmænd (som køber) og virksomhederne (som sælger) af biogødning og andre organiske restprodukter i forhold til årets udbringning. Det vil være hensigtsmæssigt om Miljøstyrelsen kan tillade udbringning under nuværende regler det kommende efterår! Alternativt foreslår Genanvend Biomasse, at de aftaler, der indgås mellem parterne indtil 1. august 2017 skal referere til nuværende gældende lov. Aftaler indgået efter 1. august 2017 skal følge de nye regler.

Genanvend Biomasse er bekendt med, at denne høring er første del af den samlede revision af Affald til Jord-bekendtgørelsen, som har været under forberedelse i en årrække. Brancheforeningen ønsker dog, at pointerer vigtigheden af den anden del af revisionen i forhold til at få gennemført rettelser, anvendt korrekt ord- og begrebsvalg med mere. Brancheforeningen ønsker at anden del af ændringerne igangsættes snarest muligt og lige efter denne ændring er gennemført.

Genanvend Biomasse noterer sig, at vilkår for fysiske urenheder i Kildesorteret Organisk dagrenovation (KOD) er udeladt af bekendtgørelsen – herunder konkrete krav til analysemæssige forhold, grænseværdier for fysiske urenheder med mere, som ligeledes burde præciseres i bekendtgørelsen.

Genanvend Biomasse ser det ligeledes som en udfordring at Haveparkoverskud (HPO) helt overordnet heller ikke er reguleret. Vi søger et tydeligt svar på, hvor og hvordan HPO er og skal reguleres fremadrettet.

Genanvend Biomasse, som tidligere hed BGORJ, indsendte et høringssvar til samme bekendtgørelse i 2014 og medsender dette høringssvar som bilag, da synspunkterne fortsat er gældende.

GB anbefaler disse væsentlige ændringer:

- Vi foreslår en differentiering ift. begreberne hhv. biogødning og spildevandsslam. Således at spildevandsslam opdeles i biogødning (spildevandsslam, der overholder gældende regler for jordbrugsanvendelse), ud fra betragtning om at det dermed signaleres, at det er et restprodukt der netop er landbrugsgodkendt og dermed adskiller sig fra spildevandsslam, der ikke er jordbrugsgodkendt. Se bilag fra seneste høring (2014) hvor Brancheforeningen også fremsatte dette forslag i fælles fodslag med DAKOFA og Spildevandsteknisk brancheforening.
- "Affald" bør erstattes af et mere positivt ord som bedre udtrykker, hvad det er bekendtgørelsen skal favne – f.eks. "organiske restprodukter", "alternative gødningskilder" eller "organiske gødninger". Alternativ kan bruges benævnelsen organiske gødninger undtagen ensilagesaft og restvand.
- Husdyrgødningsbekendtgørelsen signalerer, at den alene omfatter regler for husdyrgødning. Med oplægget til den nye bekendtgørelse inddrages ligeledes handelsgødning og alternative gødningskilder, som tidligere hørte under Bek. 1650. Det anbefales således, at der findes et nyt ord for husdyrgødningsbekendtgørelsen f.eks. "Bekendtgørelse om jordbrugets *generelle* anvendelse af gødning".

Konkrete kommentarer til formuleringer i "Husdyrgødningsbekendtgørelse"

- Side 12, §31 stk. 4. Ingen udbringning af fast gødning i perioden 15/11 til 1/2. Dette er en markant skærpelse af tidligere regler for udbringning af biogødning og kompost, som umuliggør udbringning løbende hen over vinteren, hvis forholdene er til det. Da organisk gødning typisk er langsomt omsætteligt, er det forbundet med en beskeden udvaskningsrisiko at fastholde denne mulighed.
- Side 2 punkt 4. Kompost defineres kun som dybstrøelse, der er omsat i en stald eller på en møddingsplads. Vi foreslår i stedet for, at kompost defineres som i Standardvilkår for komposteringsanlæg.
- Side 12, §31 stk. 3. Seneste frist for udbringning af fast gødning forud for en vinterafgrøde er sat til d. 20/10. I de sydlige dele af landet – specielt efter sukkerroer – er det ikke ualmindeligt, at der sås vintersæd frem til d. 1/11. Datoen ønskes derfor ændret til d. 1/11.

Konkrete kommentarer til formuleringer i "Affald til Jordbekendtgørelse"

- I bilag 5 står der, at der skal tages min. fire prøver pr. år. I husdyrgødningsbekendtgørelsen står der, at der mindst skal tages én prøve pr. år. Én prøve/år bør være tilstrækkeligt, da det er nok mht. husdyrgødning. Reglerne bør harmoniseret til én prøve pr. år. Restprodukterne er ofte homogene produkter qua stabile og løbende produktioner hos virksomhederne.

- På renseanlæg produceres og udtages slam løbende. Variationerne i et givet renseanlægs slams indhold af metaller og miljøfremmede stoffer er normalt meget små. Hvis slammet ønskes afvandet på et andet renseanlæg skal det jf. vejledningen til spildevandsbekendtgørelsen (side 94, skema 5-1, punkt 3) analyseres via partiprøver, hvor analyseresultatet skal foreligge inden sammenblandingen/afvandingen. Typisk går der 14 dage fra prøvetagning til analyseresultatet foreligger. På renseanlæggene er det oftest ikke muligt at opbevare slammet som isoleret batch i denne periode. GB foreslår derfor, at det i Affald til jord bekendtgørelsen fremgår, at analyse af slam der ønskes afvandet centralt må ske ved "løbende kontrol", på linje med spildevandsslam der viderebehandles med det formål at forbedre betingelserne for biologisk omsætning.

"Notat om udkast til ny Husdyrgødningsbekendtgørelse og ændring af Affald til Jordbekendtgørelsen"

- Side 14 – første afsnit i afsnit 3.4 "Inddragelse af affald til jordbrugsformål i reglerne om anvendelse af husdyrgødning: *"Affald indeholder typisk flere tungmetaller end husdyrgødning"*. Dette kan man ikke generelt sige. Blandt andet viser undersøgelser, at indholdet af f.eks. Zn og Cu kan være væsentligt højere i nogle typer husdyrgødning end i f.eks. Biogødning (landbrugsegnet spildevandsslam). Ligeledes er grænseværdien for Cadmium lavere i "Affald-til-Jordbekendtgørelsen" end den er i gødningsreglerne. Ovenstående linje bør derfor slettes da det giver et fejlagtigt billede af virkeligheden.

Kommentar til Bilag 1. punkt C.

Punkt C) Slam fra forarbejdning af animalske råvarer:

- Slam og flotationsfedt fra renseanlæg på slagterier og opskæringsvirksomheder opsamlet efter at spildevandet har været underkastet en primær rensning ved afløbsriste eller sigte med åbninger eller maskevidde på højst 6 mm i udløbsenden af processen eller tilsvarende systemer, der sikrer, at højst 6 mm store faste partikler i spildevandet passerer, jf. biproduktforordningen.
- Slam og flotationsfedt fra renseanlæg på levnedsmiddelvirksomheder andre end slagterier og opskæringsvirksomheder.
- Slam og flotationsfedt fra renseanlæg på fiskeindustrier.

Der burde i ovenstående tekst præciseres, at slam produceret i forbindelse med behandling af animalske biprodukter også kan anvendes på landbrugsjord på lige fod med slam fra slagterier mv.

Hvilken kan gøres således;

- Slam og flotationsfedt fra renseanlæg på slagterier, opskæringsvirksomheder og virksomheder der behandler animalske biprodukter opsamlet efter at spildevandet har været underkastet en primær rensning...

Virksomheder i Genanvend Biomasses medlemskreds her gennem mange år afsat slam til landbrugsjord med udgangspunkt i bilag 1. punkt c.

Målet med en præcisering er at sikre, at den gamle praksis og indforståethed kan fortsætte i fremtiden.

Kommentar til bilag 3.

Endvidere har virksomhederne gennem flere år ansøgt og fået dispensation til at kunne udsprede ovennævnte slam pga. anden hygiejniseret end beskrevet i bilag 3.

Dispensation bliver nødvendigt, da virksomhedernes spildevand er hygiejniseret, inden det ledes til renseanlæg, og ikke som kravet i bilag 3, hvor det præciseres, at slammet skal hygiejniseres.

Vi forslår, at der i bilag 1, bemærkning (1) tilføjes følgende tekst:

Alternativt kan spildevand opstået ved arbejde med animalske råvarer tilledes et renseanlæg, der behandler spildevand for øvrige kilder såfremt dette spildevand nævnt under bilag 1. punkt C. forinden har gennemgået en behandling, der svarer til kravene for hygiejniseret jf. biprodukt forordningen.

Genanvend Biomasse håber, at høringssvaret vil blive brugt konstruktivt og vi stiller os naturligvis også til rådighed for en yderligere dialog om dette.

Med venlig hilsen

Sune Aagot Sckerl,
Formand for Genanvend Biomasse

Julie Lykke Jacobsen
Sekretariatsleder Genanvend Biomasse

Bilag:

1. BGORJs høringssvar til samme bekendtgørelse i 2014
2. Forslag om differentierede betegnelser af slam - følgebrev
3. Overvejelse og ønsker til justering af Affald-til-jord bekendtgørelsen med henblik på skelnen mellem begreberne "slam" og afledt deraf navnedifferentiering mellem spildevandsslam fra renseanlæg til jordbrugsformål og andre slamtyper.

Miljøstyrelsen
Att. Jord & Affald
Strandgade 29
1401 København K

Journalnr. MST-743-00008

Høringsvar på Affald til Jord-bekendtgørelsen.

Brancheforeningen for genanvendelse af organiske ressourcer til jordbrugsformål (BJORJ) har rundsendt høringsmaterialet fra Miljøstyrelsen til medlemskredsen for input samt har på flere bestyrelsesmøder behandlet høringsmaterialet og drøftet de væsentlige ændringsforslag.

I nærværende høringsvar er samlet op på de kommentarer og bemærkninger, der er indkommet.

Generelle bemærkninger

BJORJ ser generelt positivt på den nye Bekendtgørelse som sikre, at der også fremadrettet vil foreligge et grundigt og styret regelgrundlag for fortsat anvendelse af organiske ressource til jordbrugsformål m.v. BJORJ hilser det også velkomment, at Bekendtgørelsen kommer netop nu, umiddelbart efter at Regeringens Ressourceplan er vedtaget.

Ved netop afholdt møde med Miljøministeren (den 12. august 2014) fremførte BJORJ to helt centrale forudsætninger for at sikre bedst tænke opfyldes af målet om 80% genanvendelse af fosfor i 2018. To centrale forudsætninger som Miljøministeren kvitterede positivt for. Begge er der redegjort for i det følgende:

Dynamisk bilag 1

Der er lagt op til, at der ikke imellem revisioner af Bekendtgørelsen kan godkendes og indarbejdes nye affaldstyper på Bilag 1. BJORJ er af den faste overbevisning at dette vil begrænse muligheden for at opfylde Regeringens 80%-mål. Der findes i dag en række virksomheder (primært private) som producerer ikke ubetydelige mængder restprodukter med højt fosforindhold (foruden øvrigt indhold af kulstof, kalium og svovl). BJORJ mener der er en begrundet frygt for, at der ikke sker den ønskede og

nødvendige tilbageførsel i "bord til jord" kredsløbet så længe, at disse virksomheder er afhængige af kommunal sagsbehandling (§19 godkendelse). Sagsbehandling som sker forskelligt fra kommune til kommune, kan varierer betragteligt i tid og ikke mindst kan betyde meget forskelligartede godkendelse som virksomheden skal kunne jonglerer imellem.

BGORJ indstiller derfor til at Bilag 1 gøres dynamisk. Det kunne ske ved at virksomheder får mulighed for løbende at optage dialog med Miljøstyrelsens Affald & Jord. Hertil skal de – som nu – leverer den dokumentation, som Miljøstyrelsen skønner og kræver, er nødvendig for at træffe beslutning om optagelse på Bilag 1. Ved dynamisk foreslår BGORJ enten at:

- 1) Bilaget skal kunne udbygges løbende eller bilaget skal kunne opdateres en gang/år.
- 2) Bilaget – til hver en tid opdateret – kan evt. være tilgængelig på Miljøstyrelsens hjemmeside.

Differentiering af begrebet "slam"

BGORJ har i mere end ét år arbejdet med en faglig begrundelse for navnedifferentiering af slam. Så sent som den 9. december 2013 fremsendte BGORJ et brev til Miljøstyrelsen herom. BGORJ modtog i forlængelse heraf ikke et officielt svar, vi formoder at dette skyldes, at egentlig stillingtagen til en sådan ændring netop afventede denne høring. Ønsket om navnedifferentiering er ikke alene BGORJ's ønske, men et ønske som såvel Spildevandsteknisk Brancheforening og DAKOFA ligeledes støtter.

- Der henvises til særskilt vedlagte bilag hvori argumenter for denne centrale ændring foreslås (se vedlagte bilag A)

Forslag til konkret ændring: Der tilføjes et nyt stk. 2 til § 13: Den affaldsproducent, der varetager slutbehandlingen af affaldet og afsætter det til slutbruger kan i deklARATIONER, leveringsmeddelelser m.v. benytte begrebet "biogødning" for slutproduktet. Er produktet komposteret kan begrebet "biokompost" benyttes. Navnedifferentieringen bør omfatte Bilag 1 pkt. E), dog alene de behandlinger der fremgår af Bilag 3 (se farvet tekst i vedlagte notat).

Animalske restprodukter (ABP)

Det er nu gjort tydeligt, at bekendtgørelsen ikke omfatter ABP, og ABP er slettet som affaldstype fra bekendtgørelsens bilag 3.

BGORJ mener dog, at der stadigvæk kan opstå usikkerhed omkring den konkrete afgrænsning mellem ABP-forordningens regler og affald-til-jord bekendtgørelsens, herunder hvornår hvilke regler gælder.

- BGORJ opfordre Miljøstyrelsen til at lave en tydeligere definering af hvilken produkter der håndteres under Bekendtgørelsen vs. Biproduktforordningen.

- BJORJ er generelt af den opfattelse af ABP som tilføres biogas og/eller kompostering er omfattet af Bekendtgørelsen. ABP som tilføres biogasanlæg med under 25% affald er under "husdyrbekendtgørelsen". Tryksteriliseret materiale er under gødningsbekendtgørelsen. BJORJ vil bede Miljøstyrelsen om at bekræfte om denne tolkning er korrekt.

BJORJ støtter DAKOFA og andre i at anvende målet fra End of Waste kriterier anvendes for acceptabel urenhed i biomasser der tilføres landbruget.

Øvrige bemærkninger og ændringsforslag

Paragraf	Emne	Kommentar
§14 stk. 4	Mark ID eller matrikel nr.	Praksis viser, at landmænd ikke altid er bekendt med matrikel nr., ligesom marker kan overlape matrikel nr. Det vil være hensigtsmæssigt at alene mark ID benyttes til "identificering".
§19 stk. 4 + §20 stk. 3	Markkort/gødningsplan	Det skal præciseres, at der skal udarbejdes særskilt gødningsplan for de <i>udspredningsarealer</i> , der ønskes affald udbragt på.
§22	Tildeling af flydende gødning i efteråret	Krav om maksimal tilførsel af 50 kg totalkvælstof pr. ha bør udgå idet NaturErhvervsstyrelsen allerede har defineret regulering på området. Gødningsbekendtgørelsen præciserer følgende: I perioden fra høst, dog senest 1. oktober, til 1. februar må der ikke udbringes flydende husdyrgødning eller afgasset vegetabilsk biomasse. Undtaget herfra er udbringning fra høst til 15. oktober på arealer med frøgræs, for hvilke der er indgået kontrakt med frøavlsfirma om levering af frø i den kommende sæson, og udbringning fra høst til 1. oktober på følgende arealer: 1) Etablerede, overvintrende fodergræsmarker, herunder marker med udlæg af græs eller kløvergræs

		<p>udsået senest i forbindelse med forårssåningen. Undtagelsen omfatter dog ikke arealer med udlæg af græs eller kløvergræs i majs.</p> <p>2) Arealer, hvor der den følgende vinter skal være vinterraps.</p> <p>3) Arealer med veletableret grøngødning med gul sennep eller olieræddike forud for sukkerroer, hvor der er indgået kontrakt med en sukkerfabrik om afsætning af sukkerroerne. Grøngødningen har ingen kvælstof eller fosfor norm og er ikke lovpligtig i henhold til Fødevareministeriets regler samt nedvisnes først eller nedpløjes efter 20. oktober.</p>
Bilag 3 note 3	Forordning 1774/2002	Bør rettes til nyeste version

BGORJ håber, at høringssvaret vil blive brugt konstruktivt og vi stiller os naturligvis også til rådighed for en yderligere dialog om dette.

Med venlig hilsen

Sune Aagot Sckerl, formand for BGORJ

Julie Lykke Jacobsen, sekretariatsleder

Bilag medsendt:

Slam – nyt navn følgebrev til MST dec. 2013

Slam notat dec. 2013

Dato 17. maj 2018

Til

Miljøstyrelsen

Att. Linda Bagge

Kommentar vedr. ny "Affald-til-Jord" bekendtgørelse

Kære Linda Bagge, Miljøstyrelsen.

I forbindelse med de sidste tilpasninger af den nye "Affald-til-Jord" bekendtgørelse ønsker brancheforeningen "Genanvend Biomasse" endnu engang at påpege vigtigheden af følgende:

At ordet "Biogødning" kommer til at fremgå af bekendtgørelsesteksten. Gerne som erstatning for ordet "spildevandsslam" – alternativt som en bemærkning i f.eks. bilag 2 med nedenstående informationer – eller måske mere optimalt: at §4 under definitioner fremover vil indeholde følgende definitioner:

- o A-slam: Biogødning (spildevandsslam), der overholder alle krav mht. tungmetaller og miljøfremmede stoffer, og som kan tilgå landbrugsjord direkte uden yderligere behandling.
- o B-slam: Spildevandsslam, der overholder kravene til tungmetaller, men hvor indholdet af miljøfremmede stoffer overskrider grænseværdierne, og derfor kræver en kompostering, inden det kan tilgå landbrugsjord.
- o C-slam: Spildevandsslam, der ikke overholder kravene til tungmetaller, og som derfor ikke kan tilgå landbrugsjord.

Tilsvarende vil det være relevant at anvende termen "biokompost" for komposterede produkter, som opfylder betingelser for udbringning i landbruget.

Ovenstående vurderes i branchen til at være af største vigtighed, da det signalere, at Biogødning er et godt, sikkert og velanalyseret gødningsprodukt på linje med andre organiske gødninger – f.eks. husdyrgødning. Dette vil være med til at fremme recirkuleringen, og derved fremme genanvendelsen af f.eks. fosfor.

Der synes at være stor tvivl og forvirring i branchen om **hvorledes restprodukter, der blandes med husdyrgødning, skal håndteres** rent lovgivningsmæssigt. Brancheforeningen "Genanvend Biomasse" håber, at reglerne vil blive præciseret og dermed fremstå entydige, således at der ikke opstår tvivl om, hvorledes blandingsprodukter skal håndteres. Dette er efter "Genanvend Biomasses" vurdering af afgørende betydning for at sikre, at der også fremover kan være stor troværdighed vedr. håndtering og brug af forskellige restprodukter – herunder Biogødning (spildevandsslam).

GB har ligeledes konstateret, at **kravspecifikation for fysiske urenheder, omkring plast i biopulp er ændret** i forhold til tidligere fremsendt høring af affald til jord bekendtgørelsen fra 0,15% pr. kg TS til det som svare til 1cm² plast pr. procent TS i en liter biopulp. Her vil vi igen gerne henvise til vort tidligere fremsendt materiel vedr. fysiske urenheder.

Ovenstående er også fremsendt og uddybet i vores oprindelige høringssvar dateret d. 2/3-2018. Skulle der på baggrund af ovenstående opstå spørgsmål eller kommentarer, kan de stilles til undertegnede.

Med venlig hilsen og på vegne af Brancheforeningen

Sune Aagot Sckerl, Bestyrelsesformand, Genanvend Biomasse
M +45 23 72 12 66 | E saa@hededanmark.dk | www.genanvendbiomasse.dk

Anne Gry Lund

Fra: Nikolaj Mazanti Aaslyng <nmaa@aabenraa.dk>
Sendt: 2. marts 2018 15:08
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Linda Bagge; Anne Gry Lund
Emne: Høringssvar til journalnummer MST-74-00032

Hej

Her kommer høringssvaret fra Aabenraa Kommune til bekendtgørelsen som skal erstatte den eksisterende slambekendtgørelse.

Når vi læser udkastet til den nye bekendtgørelse syntes vi at det i bilag 2, pkt. C, nr. 6 er lidt uklart hvilken type af indikation der skal til, før man skal analysere PCB7 indholdet i spildevandsslam. Vi kunne godt tænke os at det blev præciseret hvilken type af indikation der er brug for.

Derudover syntes vi at det er uklart om de fysiske urenheder også skal analyseres hvis spildevandsslammet skal bruges til jordbrugsformål, og ikke kun når det skal bruges i et biogasanlæg.

Venlig hilsen
Nikolaj Mazanti Aaslyng
Miljøsagsbehandler
Team Miljø
Byg, Natur & Miljø
Tlf. 73 76 81 00

Aabenraa Kommune
Skelbækvej 2, 6200 Aabenraa
www.aabenraa.dk

Aabenraa
Kommune

Anne Gry Lund

Fra: EEO - Erik Ervolder Olesen <EEO@hededanmark.dk>
Sendt: 2. marts 2018 13:06
Til: MST Miljøstyrelsens hovedpostkasse
Cc: Linda Bagge; Anne Gry Lund; SAA - Sune Aagot Sckerl
Emne: HedeDanmarks høringssvar til udkast til ny Affald-til-Jord bekendtgørelse journalnummer MST-74-00032
Vedhæftede filer: HedeDanmarks høringssvar til bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål 2018-03-02.docx

Til Miljøstyrelsen

Hermed fremsendes HedeDanmarks input til den kommende Affald-til-Jord bekendtgørelse, som er i høring. Vi glæder os over revisionen og håber, at den kan være med til at sikre, at vi fortsat har en god, faglig begrundet og funktionel bekendtgørelse, der administreres ensartet i hele landet. Bekendtgørelsen skal gerne også fremover sikre, at der er stor troværdighed, sporbarhed og høj kvalitet af de restprodukter, der bliver benyttet som gødningskilder i landbruget.

Er der spørgsmål til vore kommentarer, kan de stilles til undertegnede.

Venlig hilsen

Erik Ervolder Olesen

Miljøfaglig konsulent

T: +45 21 79 89 29

E: eeo@hededanmark.dk

HedeDanmark a/s

Linnés Allé 2

2630 Taastrup

CVR-nr. 27 62 35 49

www.hededanmark.dk

Mød os på [Facebook](#) og [LinkedIn](#)

eller modtag nyhedsbrevet [De Grønne Sider](#)

Miljøstyrelsen
Haraldsgade 53
2100 København Ø

Taastrup, den 2. marts 2018

HedeDanmarks høringssvar til Høring af ny bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål (Affald til jord bekendtgørelsen) J.nr. MST-74-00032

Miljøstyrelsen har den 5. februar 2018 udsendt et udkast til "Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål (Affald til jord bekendtgørelsen) med høringsfrist den 2. marts 2018. Med følgende høringssvar ønsker HedeDanmark at komme med konstruktive input, der skal være med til at sikre, at "Affald til jord bekendtgørelsen" bliver så præcis, entydig og operationel som muligt. Med fremsendelsen af høringssvaret dags dato, har HedeDanmark fremsendt sit høringssvar rettidigt.

Generelt

HedeDanmark hilser revisionen af bekendtgørelsen velkommen. Revisionen er med til at sikre, at der også fremadrettet vil foreligge en gennemarbejdet, tidssvarende og præcist regelgrundlag, der skal sikre, at egnede ressourcer med gødningsværdi også fremover kan recirkuleres til jordbrugsformål. Revisionen kan således være med til at sikre, at den store fokus på cirkulær økonomi bliver udført i praksis.

Helt overordnet er vi i HedeDanmark tilfredse med, at udkastet til "Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål (Affald til jord bekendtgørelsen)" bygger videre på de skrappe regler, som er gældende i Danmark, og som har været med til at sikre, at der er stor troværdighed og tillid til de ressourcer, der tilbageføres til jorden.

Uklar grænse mellem husdyrgødning og affald

I udkastet fremgår det af §4 punkt 10, at kravet om min. 75% husdyrgødning ikke længere er gældende, for at det afgassede materiale skal håndteres efter husdyrgødningsreglerne.

Senere i udkastet fremgår det af §18, at reglerne for oplagring iblandet husdyrgødning afhænger af hvorvidt der er over eller under 25% affald målt i tørstof. Hvorfor fastholdes differentieringen her?

Af §21 fremgår det, at hvis en blanding af affald og husdyrgødning består af mere end 75% husdyrgødning målt på tørstof, så finder reglerne i §22-24 ikke anvendelse. §24 vedrører hygiejnereglerne. Skal det forstås således, at hvis affald – fx biogødning (spildevandsslam) iblandes husdyrgødning – så er der ikke længere regler for indarbejdelse i jorden og/eller hygiejniske restriktioner? De seneste 20 års strenge regler mht. håndtering og sporbarhed har givet en stadig stigende anerkendelse og troværdighed blandt myndigheder, landbrugere og forbrugere. En mindsket fokus kan i værste fald medføre at denne troværdighed sættes overstyr. HedeDanmark ønsker således også fremover, at man ved at iblande affald til husdyrgødning ikke fremover kan undgå de generelle regler for affald, som bl.a. fremgår af bilag 3 – uanset andel af husdyrgødning. I princippet bør §21 fjernes, således der ikke er undtagelser.

Navnedifferentiering af "slam"

Ordet "Slam" eller "Spildevandsslam" er negativt ladet og kan give associationer til et ukontrolleret og miljøbelastende produkt. Dette er langt fra tilfældet med spildevandsslam fra rensningsanlæg, som er behandlet, kontrolleret og industrielt bearbejdet efter meget strenge forskrifter.

Det er HedeDanmarks vurdering, at hvis der ønskes en endnu højere anvendelse af spildevandsslam, er det nødvendigt fremadrettet at benytte et mere positivt ladet ord end "Slam". HedeDanmark foreslår således, at der fremover benyttes ordet "Biogødning", når der omtales et behandlet, kontrolleret og industrielt bearbejdet restprodukt fra et rensningsanlæg, der overholder de skrappe, danske grænseværdier. Dette signalerer hvad det er: Gødning af biologisk oprindelse.

HedeDanmark foreslår derfor, at denne navnedifferentiering synliggøres i bekendtgørelsen f.eks. ved en tilføjelse i §4 (definitioner), hvor de i praksis benyttede betegnelser "A-slam", "B-slam" og "C-slam" blev defineret med nedenstående tekst, og hvor A-slam blev fulgt op med "(Biogødning)". Alternativt kunne nedenstående skema placeres i bilag 2, hvor de i praksis benyttede begreber "A-slam", "B-slam" og "C-slam" fx blev defineret på følgende måde:

Specielt for spildevandsslam gælder følgende begreber:

Begreb	Forklaring
<i>A-slam (Biogødning)</i>	<i>Biogødning (spildevandsslam), der overholder alle krav mht. tungmetaller og miljøfremmede stoffer, og som kan tilgå landbrugsjord direkte uden yderligere behandling.</i>
<i>B-slam</i>	<i>Spildevandsslam, der overholder kravene til tungmetaller, men hvor indholdet af miljøfremmede stoffer overskrider grænseværdierne, og derfor kræver en kompostering, inden det kan tilgå landbrugsjord.</i>
<i>C-slam</i>	<i>Spildevandsslam, der ikke overholder kravene til tungmetaller, og som derfor ikke kan tilgå landbrugsjord.</i>

I udkastet lægges der op til, at det fremover skal være muligt at kræve dokumentation for et lavt indhold af PCB7. For år tilbage var der en diskussion vedr. PCB i biogødning. Her viste en række analyser, at indholdet af PCB var meget lavt, og da PCB har været forbudt i en lang årrække, forventedes det ikke at PCB er eller bliver et problem. Hvis MST vurderer, at der er et fagligt behov for at give muligheden for at kræve en PCB-måling, bakker HedeDanmark dog op om dette, hvis det kan medføre en yderligere troværdighed for brugen af restprodukter. Dog vil vi i givet fald gerne have tilføjet i bilag 2, punkt C 6), at det alene er "producentkommunen", der kan kræve en analyse for PCB

I høringsbrevet fremgår det, at der tilføjes en grænseværdi for PCB, der kun gælder for spildevand. I bilag 2, punkt C note 5 fremgår det, at kravet kun gælder for spildevandsslam. Menes der spildevand eller spildevandsslam?

Dynamisk bilag 1

HedeDanmark hilser velkommen, at to nye affaldstyper optages på bilag 1. I en tid, hvor udviklingen går stærk, og nye produkter – og dermed restprodukter – opstår, er det vigtigt, at lovgivningen på området følger med, således at administrationen af reglerne ikke bliver en hindring for recirkulering. Hvornår Bekendtgørelsen revideres næste gang er naturligvis uvist. Derfor opfordrer HedeDanmark til, at Bilag 1 bliver gjort dynamisk, således at nye, store restfraktioner løbende kan blive optaget på bilaget. Herved sikres det, at der ikke sker begrænsninger i udnyttelsen af ressourcerne. Optagelsen på Bilag 1 skal ske efter fremsendelse af informationer til Miljøstyrelsen, der kan dokumentere, at ressourcen kan benyttes til jordbrugsformål uden risiko for miljø og sundhed.

Prøvetagning og Analyser

Bekendtgørelsen er nu opdateret, så den igen henviser til "Bekendtgørelse om tilsyn med spildevandsslam mm. til jordbrugsformål". Var det muligt at integrere denne bekendtgørelse i den kommende "Affald-til-Jord" bekendtgørelse, således at man uanset restprodukt med gødningsværdi i bekendtgørelsen kunne se hvilke analyser, der skulle foretages – og med hvilken hyppighed?

Brug af Animalske biprodukter som gødningskilde

Af §3 stk. 2 fremgår det, at animalske biprodukter ikke er omfattet af bekendtgørelsen, bortset fra animalske biprodukter, der er bestemt til anvendelse til biogas- og komposteringsanlæg. Betyder det, at animalske biprodukter, der tilgår landbrugsjord direkte (fx Fertigro®) slet ikke er omfattet af bekendtgørelsen? Håber dette kan blive præciseret, således at reglerne er ens for alle typer animalske biprodukter, der tilgår landbrugsjord direkte.

6 mm rist

I bilag 3, note 1 skelnes der mellem, hvorvidt spildevandet har passeret en 6 mm rist eller ej på slagterier og opskæringsvirksomheder. Gælder det ikke for alle virksomheder, der arbejder med animalske biprodukter? HedeDanmark er som bekendt i dialog med Fødevarestyrelsen vedr. korrekt håndtering af Fertigro® - og her har 6 mm risten (hidtil) haft en meget central betydning. HedeDanmark finder det vigtigt, at reglerne er ens og gælder for alle "sammenlignelige" virksomheder.

Smårettelser

Desuden har HedeDanmark følgende småkommentarer:

- §4 pkt. 16: under "slam" står der "spildevand fra septiktanke". Det er vel ikke slam?
- §16 stk. 3 og §19 stk. 2 er vel ens vedr. forbud mod markstak af spildevandsslam? Den ene tekst kan vel fjernes.
- Bilag 3 note 3: Uklarhed om "foder" sidst i sætningen hører til "græs og majs" eller "sukkerroer". Enten "græs og majs til ensilage og foder" eller "foder- og sukkerroer" (altså foder med bindestreg)

Afslutning

HedeDanmark håber, at de fremsendte kommentarer kan være med til at sikre en god, klar og entydig "Bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål", som kan blive håndteret ensartet i hele landet. Dette vil medføre, at vore ressourcer bliver genanvendt på en god og miljømæssig sikker måde.

Skulle der på baggrund af ovenstående være behov for spørgsmål eller afklaringer, bedes Miljøstyrelsen kontakte undertegnede.

På vegne af HedeDanmark – og med venlig hilsen

Erik E. Olesen
Miljøfaglig konsulent

T: 21 79 89 29

E: eeo@hededanmark.dk

stemers niveau for fysiske urenheder, herunder specielt plast, så konsekvenserne af den foreslåede udvidelse af bekendtgørelsen kan vurderes?

DI vurderer, at konsekvensen af det foreliggende udkast til bekendtgørelse vil kunne være en ikke uvæsentligt reduktion i genanvendelsen af organisk affald fra husholdninger, supermarkeder og fødevarerindustrien. En nærmere analyse af konsekvensen for genanvendelsens procenten for dagrenovation af bekendtgørelsesændringen bør gennemføres inden den udstedes, blandt andet i lyset af det reviderede affaldsdirektivs øgende genanvendelsesambitioner.

Specifikke kommentarer

Der fremgår følgende af høringsmaterialet: "Der foreslås endvidere en præcisering af en af de eksisterende kategorier i bilag 1, idet kategorien "organisk madaffald" er erstattet af "organisk dagrenovation og dagrenovationslignende affald", som er mere retvisende." DI er ikke enig i denne ændring. Organisk madaffald indeholder mere end organisk dagrenovation og dagrenovationslignende affald, for eksempel fejlproduktioner på fødevarer-virksomheder. Denne type organisk madaffald er hidtil blevet anvendt til jordbrugsformål jf. dette punkt i bilag 1. Det skal også være muligt fremadrettet. DI finder således, at ændringen er substantiel og ikke blot en mindre sproglig ændring.

I § 10 fremgår: "Affald, der gennemgår forbehandling, skal være prøvetaget og overholde de gældende grænseværdier, der er angivet i bilag 2, inden det tilføres husdyrgødning-baserede biogasanlæg eller biogasanlæg i øvrigt." Umiddelbart vurderes det, at det kan være svært at opbevare forbehandlet affald i en periode, når det såvel er prøvetaget, som at analyserne foreligger, inden det tilføres biogasanlægget. Dette affald vil være yderst ustabil at opbevare, da forrådnelse vil starte. Ligeledes er der tale om stikprøveudtagning og ikke en kontrol af alt affald, dermed er kravet om overholdelse inden tilføjelse til biogasanlægget måske også overflødig.

Analysefrekvensen for fysiske urenheder vurderes umiddelbart yderst omfattende i forhold til øvrige parametre i bekendtgørelsens analysefrekvens. Prøverne skal udtages som måneds samleprøver, og samtidig foreskriver § 10, at der skal foreligge analyse inden sammenblanding. Det er ikke gennemførligt.

Slam og andre afledte produkter fra virksomheder, der oparbejder kasseret organiske restprodukter, jf. animalsk biprodukt-forordning, er ikke nævnte tydeligt, og risikerer derfor ved uheldig kommunal tolkning at skulle anvendes med en § 19-tilladelse for at kunne afsætte produkter til biogas og jordbrugsformål.

Ligesom der skal defineres, at spildevand og andre afledte produkter, der er varmebehandlet i oparbejdningens virksomhed i en proces godkendt af Fødevarestyrelsen, kan anses som være kontrolleret hygiejniseret, når det afsættes. Miljøstyrelsen har gennem mange år givet dispensationer hertil. Dette kan evt. tilføjes som tekst i bilag 3. Eller tilføje det gamle punkt F (animalske biprodukter) i bilag 1.

DI foreslår, at det præciseres, at denne bekendtgørelse alene stiller krav til kvaliteten og anvendelse af kompost eller krav til kvaliteten for biopulp, der leveres til biogasanlæg. Regler og krav til indsamling og håndtering er beskrevet i andre regler, både under Miljøstyrelsen og Fødevarestyrelsen. Endvidere kunne det være formålstjenligt at definere

"Biopulp" som en masse, der er produceret af oparbejdet køkken-madaffald og tidligere fødevarer. Det er biopulpen, der stilles krav til, når den skal analyseres for tungmetaller, synlige urenheder mv. Derfor skal affaldsfraktioner, der levers til et forbehandlingsanlæg, der producere biopulp ikke analyseres ved indgang til anlægget.

Vi står naturligvis gerne til rådighed for en nærmere drøftelse af dette høringssvar.

Med venlig hilsen

Svend-Erik Jepsen

Miljøstyrelsen

mst@mst.dk

Kopi: bagge@mst.dk, aglund@mst.dk

Silkeborg, den 2. marts 2018

Bemærkning til høring af affald til jord bekendtgørelsen, MST-74-00032

Tak for fremsendt høringsmateriale, og muligheden for at indsende bemærkninger.

Fiskegødning (dambrugsslam) reguleres i dag efter både dambrugsbekendtgørelsen¹, affald til jord (slam-) bekendtgørelsen samt bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold².

Vi ønsker, at dambrugsslam fjernes fra affald til jordbekendtgørelsen, omklassificeres til fiskegødning, og i stedet medtages i husdyrgødningsbekendtgørelsen. I dambrugsbekendtgørelsen indføres samtidig hjemmel til, at kommunalbestyrelsen i særlige tilfælde kan stille krav om, at fiskegødning skal analyseres efter de parametre, der er opstillet i slambekendtgørelsens bilag 5. De nuværende opbevaringskrav i dambrugsbekendtgørelsen fastholdes.

Grundet til den ønskede ændring er:

1. at fiskegødning (dambrugsslam) fremkommet ved moderne fiskeproduktion ikke er et affaldsprodukt men et genanvendeligt materiale, samt
2. at kategoriseringen af fiskegødning (dambrugsslam) som affald/slam medfører store vanskeligheder for erhvervet for at sikre en tilstrækkelig genanvendelse af gødningen.

Fiskegødning er genanvendeligt materiale og ikke affald

Af historiske grunde har fiskegødning i mere end 30 år været kategoriseret "slam". Det skyldes, at landbaserede fiskeopdrætsanlæg tidligere var traditionelle jorrdambrug med indtag af relativt store mængder overfladevand. Her bestod fiskegødning mest af sand opblandet med en mindre del delvist mineraliseret fækali. Mængden af gødning var ofte relativ lille, og der var normalt kun behov for udbringning med flere års mellemrum.

Siden 2005 er store dele af produktionen omlagt til højere grader af recirkulering og samtlige anlæg har reduceret deres indtag af overfladevand. Opdrætsanlæggene har forskellige rensningsforanstaltninger i dag. Det giver en væsentlig større tilbageholdelse af organisk materiale, og dermed en større mængde fiskegødning. Materialet ligner traditionel husdyrgødning og er karakteriseret ved et højt energiindhold og

---

¹ dambrugsbekendtgørelsen (1567 af 7. dec. 2016)

² bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold (nr. 865 af 23.6 2017)

et relativt højt fosfor-indhold. Dambrugsslam består således hovedsageligt af fiskefækcalier samt en mindre del af foderspild. Der er fuld kontrol med det foder der anvendes både i forhold til ingredienser og mængder.

Fiskegødning er et attraktivt genanvendeligt restprodukt med et højt næringsstofindhold. Fiskegødning er således ikke et affaldsprodukt i forhold til affaldsbekendtgørelsens definition, da fiskegødning (dambrugsslam) genanvendes direkte uden videre forarbejdning, fremkommer ved fiskeproduktion, og kan videreanvendes uden gener for miljø eller menneskers sundhed.

Affaldsbekendtgørelsens definition³:

§ 2. Ved affald forstås i denne bekendtgørelse ethvert stof eller enhver genstand, jf. bilag 2, som indehaveren skiller sig af med eller agter eller er forpligtet til at skille sig af med.

Stk. 2. Som affald anses dog ikke stoffer eller genstande, som er resultatet af en produktionsproces, som ikke primært sigter mod fremstilling af dette stof eller denne genstand, og hvis

- 1) det er sikkert, at stoffet eller genstanden videreanvendes,*
- 2) stoffet eller genstanden kan anvendes direkte uden anden yderligere forarbejdning, end hvad der er normal industriel praksis,*
- 3) stoffet eller genstanden fremstilles som en integreret del af en produktionsproces, og*
- 4) videreanvendelse er lovlig, dvs. at stoffet eller genstanden lever op til alle relevante krav til produkt-, miljø- og sundhedsbeskyttelse for den pågældende anvendelse og ikke vil få generelle negative indvirkninger på miljøet eller menneskers sundhed.*

Ydermere er fiskefækcalier ikke omfattet af reglerne i EU's Affaldsdirektiv⁴. Artikel 2 stk. 1 punkt f).

Problemstillinger

Betegnelsen "slam" medvirker til at give fiskeopdræts erhvervet et dårligt image, det bidrager til øget mængde affald, og det begrænser mulighederne for udbringning og genanvendelse, fordi mange landmænd ikke ønsker/må anvende slam jf. Arla Foods "Politik for anvendelse af slam og restprodukter på marker" og økologireglerne. Problemet forstærkes af, at der i 2018 indføres skærpede fosforlofter som led i den nye husdyrregulering. Det rammer akvakultur hårdt, fordi fiskegødning har et relativt højt fosforindhold på linje med gødning fra fjerkræ og mink.

Fordele

Ændringen vil betyde, at fiskegødning principielt vil kunne udbringes til genanvendelse på alle landbrugsarealer. Dette vil forbedre genanvendelsen, samt minimere affaldsmængden fra dambrug. Bl.a. vil fjer-

---

³ Affaldsbekendtgørelsen nr 1309 af 18/12/2012

⁴ Affaldsdirektiv (2008/98/EF)

nelse af det obligatoriske krav om analyser i forbindelse med udbringning sikre en mere smidig udbringning. Endelig flugter det med visionerne om at styrke den cirkulære økonomi og hensigten i EU's affaldsdirektiv.

Derudover kan oplyses, at Dansk Akvakultur snarest efter aftale vil fremsende et notat vedr. om-klassificeringen af fiskegødning fra affald/slam til genanvendeligt materiale til Departementet.

Vi har følgende specifikke bemærkninger til udkastet

Vi mener, at bekendtgørelsesteksten stadig er uklar for animalske biprodukter.

Vi tolker § 3 således, at bekendtgørelsens regler stadig gælder for alle animalske biprodukter, der anvendes i biogas- og komposteringsanlæg. Dette står i modsætning til, at animalske biprodukter nu ønskes fjernet fra bilag 1. Efter vores mening er konsekvensen, at man for animalske biprodukter, der ikke er dækket af andre områder i bilag 1, fremover skal have en tilladelse fra Kommunen for at biproduktfraktionen kan til jordbrugsformål. Dette drejer sig eksempelvis om selvdøde fisk, mink m.m. og slagteriaffald der anvendes i biogasanlæg. Bekendtgørelsesteksten vil endvidere medføre, at sådanne animalske biprodukter for at kunne anvendes i biogasanlæg vil risikere at skulle undergå analyser for eksempelvis tungmetaller o. lign. Ingen af delene giver ingen faglig mening!

Vi ønsker følgende justeringer:

- I § 3 tilføjes at bekendtgørelsen ikke omfatter:
"Døde dyr, der er døde på anden måde end ved slagting, herunder dyr, der er aflivet med henblik på at udrydde epizootiske sygdomme, og som bortskaffes i overensstemmelse med biproduktforordning (Forordning 1069/2009)."
Dette følger EU's Affaldsdirektiv⁵. Artikel 2 stk. 2 punkt c).
- I kapitel 6 undtages prøveudtagning og analyser generelt for materiale, der er dækket af biproduktforordningen. Dette kan gøres ved, at § 10 indledes på følgende måde:
"§ 10. Affald, animalske biprodukter undtaget, der skal anvendes til jordbrugsformål osv....."
- I bilag 1 bibeholdes punkt F. Overskriften ændres dog til:
"Animalske biprodukter og afledte produkter, der er bestemt til anvendelse i biogas- og komposteringsanlæg".
Dette vil dække eksempelvis slagteriaffald, som eksempelvis afskær og lign.. Materiale der ikke er dækket af andre af de i bilag 1 nævnte områder.

Med hensyn til skemaet i bilag 3 har vi følgende kommentar til kravet i kolonne "kontrolleret hygiejnisering" i række "slam m.v. fra dambrug". Det giver for os ingen mening, at tale om kontrolleret hygiejnisering af slam fra dambrug. Dette sker aldrig!

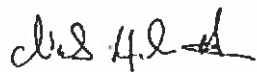
---

⁵ Affaldsdirektiv (2008/98/EF)

Såfremt at der er brug for yderligere information er I velkommen til at kontakte undertegnede.

Med venlig hilsen

Dansk Akvakultur

Niels Henrik Henriksen

Dyrlæge

Mail: niels@danskakvakultur.dk

Mobil: 22775570

Odense Kommune, Nørregade 36, 5000 Odense C

Miljøstyrelsen
Cirkulær Økonomi & Affald
Haraldsgade 53

By- og Kulturforvaltningen

Erhverv og Bæredygtighed
Landbrug og Natur

Nørregade 36
5000 Odense C

www.odense.dk

Tlf. +4565512525

E-mail
miljo@odense.dk

Høringssvar til ny bekendtgørelse om anvendelse af affald til jordbrugsformål 2018 fra kommunerne Herning, Horsens og Odense

Følgende bemærkninger fra Odense Kommune knytter an til skemaet nedenfor med bemærkninger til de specifikke paragraffer fra kommunerne Herning, Horsens og Odense. Ordlyden i den enkelte paragraf, der særligt adresseres, er angivet med rødt. Forslag til konkrete rettelser eller forslag, der gør læsning lettere, er angivet med blå.

Generelt

Slambekendtgørelsen har generelt og mindst siden 2006 været en særdeles kompakt bekendtgørelse, som har været svær at læse og som har åbnet op for fortolkninger hos myndigheder og den branche, som er omfattet. Dette kommer også til udtryk via omfanget af den vejledning, som kom i 2010. Der har imidlertid været nogle flere klarlagte forhold, end tilfældet synes at være med det nye høringsudkast. Retfærdighedvist skal siges, at det nye udkast er tilføjet nogle enkelte nye paragraffer, som præciserer visse forhold, hvilket kan lette noget af kommunernes tilsynsarbejde.

Ophæng til husdyrgødningsbekendtgørelsen

Det nye udkast hænger på flere områder så uløseligt sammen med Husdyrgødningsbekendtgørelsen, at dette også åbner op for mange tolkningsmuligheder. Bekendtgørelsen bør gøres mere entydig og klar i sproget. Og hvis der fortsat er behov for lange og vanskeligt forståelige paragraffer som fx § 3 stk. 2 og § 14 stk. 5, bør bilagene kunne bruges til at være mere præcis i eksemplificeringen.

Husdyrgødnings-andel : affalds-andel udbragt på landbrugsjord

Der synes ikke længere at skulle redegøres for andelen af affald i forhold til husdyrgødningsmængden i biogasanlæg (tidligere min. 75 % husdyrgødning / maks. 25 % affald)). Det åbner, for os at se, op for en ukontrolleret (?) mængde affald, der uden videre kan tilgå landbrugsjord. Det er vanskeligt at se konsekvensen af dette. Kan der opstilles nogle scenarier og konsekvensbetragtninger?

DATO

2. marts 2018

REF.
PF

EKSPEDITIONSTID

mandag-torsdag 10.00-15.00

fredag 10.00-12.00

lørdag-søndag lukket

Affald / ikke-affald

Der er behov for at være mere specifik i benævnelse af affaldstyper, der kan modtages i biogasanlæg, og som skal indgå med analyser for N og P i biogasanlæggets regnskab, som direkte overføres til de modtagende landbrugs gødningsregnskaber. Der er fortsat uklarhed omkring hvilke typer affald eller restprodukter (ikke-affald), der kan modtages, og hvorvidt næringsstoffer i dette affald skal redegøres for i biogasanlæggets opgørelse/ regnskab. Hvis der er affald eller restprodukter, der ikke skal analyseres og ikke skal indgå i biogasanlæggets regnskab, og som kommunen ikke skal vurdere mht. forurenende stoffer, skal dette stå meget mere klart og tydeligt, end tilfældet er i dag.

Løbende fremsendelse af analyseresultater

Det er godt, at det nu står klart, at analyseresultater løbende skal indsendes til tilsynsmyndigheden i tilfælde, hvor biogasanlæg løbende modtager affald fra samme affaldsproducent / affaldsproducerende virksomhed. Hermed sikres at tilsynsmyndigheden for biogasanlægget får de nødvendige resultater, jf. § 10 stk. 4 og § 14 stk. 3. Det skal blot sikres, at det giver mest mening: hvem, der får udtaget analyserne? Er det mon fx affaldstransportøren, hvis denne har overtaget ansvaret som affaldsproducent jf. § 4 stk. 2?

Vi ser meget frem til, at der kommer en opdateret vejledning – forhåbentlig samtidigt - med ikrafttræden af den reviderede affald-til-jord-bekendtgørelse.

Hvis der er spørgsmål til det fremsendte, kan undertegnede kontaktes.

Venlig hilsen

Pernille Folker-Hansen
Biolog

Direkte tlf. +4565512593
Mobil +4520801757
E-mail pf@odense.dk

§	Lovtekst-udkast	Bemærkninger fra kommunerne - Horsens, Herning og Odense
§3 stk.2	<p>§ 3. Bekendtgørelsen omfatter ikke: ... 2) Animalske biprodukter og afledte produkter, der er omfattet af Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EF) nr. 1069/2009 af 21. oktober 2009 om sundhedsbestemmelser for animalske biprodukter og afledte produkter, som ikke er bestemt til konsum, og om ophævelse af forordning (EF) nr. 1774/2002 (forordningen om animalske biprodukter), bortset fra animalske biprodukter og afledte produkter, der er bestemt til anvendelse i biogas- og komposteringsanlæg.</p>	<p>Forståelsen med teksten i stk. 2 er fortsat svær. Det burde kunne gøres lettere forståeligt, idet såvel kommuner som biogasbranchen har svært ved at tolke indholdet.</p> <p>§ 3 indledes med at oplyse, hvad der <u>ikke</u> er omfattet i paragraffen og slutter med ... bortset fra animalske biprodukter og afledte produkter, der er bestemt til anvendelse i biogas- og komposteringsanlæg.</p> <p>De animalske biprodukter, der rent faktisk <u>er omfattet</u> (og som må anvendes) burde fremgå klart og tydeligt af bilag 1, i klart sprog, fx slagteriaffald, fiskeaffald (?), afledte produkter (giv eksempler), der er bestemt til anvendelse i biogas- og komposteringsanlæg og godkendt af xx-myndighed eller fremgår af xx-lov/bekendtgørelse.</p> <p>For det er vel ikke meningen, at de animalske biprodukter, der ikke er omfattet, rent faktisk må tilgå biogasanlæg <u>uden</u> om slambekendtgørelsen?? Hvis dette skulle være tilfældet bedes anført, hvordan disse produkter indgår i det gødningsregnskab, der skal redegøres for af biogasanlægget, og evt. af kommunens tilsyn med affaldet til biogasanlægget.</p> <p>Måske kan nævnte redegøres for i et nyt bilag?</p>
§ 4 nr. 2 og	<p>Affaldsproducent: Den, der frembringer, <u>forarbejder, forhandler eller importerer</u> affald, som skal afhændes til jordbrugsformål.</p>	<p>At en affaldsproducent, fx en transportør eller affaldsformidler, kan overtage alt ansvar for affald, herunder korrekte analyser m.m. er ikke hensigtsmæssigt.</p>
.....	<p>Eksemplificeret:</p>	
§ 10 stk.3	<p>§ 10 Stk. 3. <u>Kommunalbestyrelsen i affaldsproducentens kommune</u> kan beslutte, at prøver kan udtages eller analyseres af affaldsproducenten efter forskrift af laboratoriet eller virksomheden.</p>	<p>Eksempel: Affaldsformidler/transportør er hjemmehørende i X-kommune.</p> <p>Affaldsformidler/transportør afsætter / transporterer affald fra en virksomhed i Y-kommune til et biogasanlæg i Z-kommune. Kommunalbestyrelsen i X-Kommune har ingen særlig viden om eller forudsætninger for at stille vilkår om særlige analyser til en type affald produceret fra en virksomhed i en helt anden kommune (Y-kommune).</p>
§ 11 stk. 2	<p>§ 11 Stk. 2. <u>Kommunalbestyrelsen i affaldsproducentens kommune</u> kan beslutte, at prøveudtagnings- og analysehyppigheden skal øges eller nedsættes. Kommunalbestyrelsen kan endvidere beslutte, at prøverne skal analyseres for flere eller færre parametre, jf. dog stk. 3.</p>	<p>Det bør naturligvis være den <u>affaldsproducerende virksomheds hjemkommune</u> (hvis de fører tilsyn med den pågældende virksomhed), der menes i § 10 stk. 3.</p> <p>Forslag: anvende <u>affaldsproducerende virksomheds kommune</u> i relevante tilfælde, hvor der er tale om forhold, hvor pågældende kommune har tilsyn / viden om den affaldsproducerende virksomhed. Finde et andet samlende ord for affaldsformidler/-transportør og evt. -forarbejder.</p>

<p>§4 nr.10</p>	<p>Husdyrgødningbaseret biogasanlæg: Biogasanlæg, der er baseret på minimum 75 pct. husdyrgødning eller vegetabilsk biomasse regnet på tørstofbasis.</p> <p>Kommentar til overstregning: Kommentar [AGL3]: Ikke længere relevant. Bare der er det mindste husdyrgødning i er det husdyrgødningbaseret, jf. de kommende husdyrgødningsregler.</p>	<p>Vi læser, at det fremover, jf. nogle kommende og ukendte husdyrgødningsregler, er uden betydning, hvor meget husdyrgødning, der tilføres et biogasanlæg. I givet fald kan "tørstofbasis" også slettes. Nu giver det i hvert fald ingen mening, da der ikke er nævnt nogen procentdel.</p> <p>Men, hvor er landbrugets indsigt i, hvad de modtager med den afgassede husdyrgødning/affald? De kan risikere at modtage noget affald, som ikke er analyseret efter relevante stoffer jf. fx § 11 stk. 2. Og fremover kan der vel teoretisk modtages afgasset biomasse bestående af mindst 90% affald og 10 % husdyrgødning fra et biogasanlæg. Dette kan så opbevares lovligt, hvis opblandet med 70 % rågylle i gyllebeholder jf. udkast til slambek. § 18. Hvis kørt direkte til udspredding fra biogasanlæg kan der anvendes op til 3000 m³/ha pr. planperiode (normalt anvendes op til 45 m³ gylle/ha pr. planperiode) jf. udkast til slambek. § 22.</p>
<p>§4 nr.10</p>	<p>Husdyrgødningbaseret biogasanlæg: Biogasanlæg, der er baseret på minimum 75 pct. husdyrgødning eller vegetabilsk biomasse regnet på tørstofbasis.</p>	<p>Hvilken konsekvens har det, at man fjerner, kravet om at minimum 75 % skal udgøre husdyrgødning?</p> <p>Vil det f.eks. betyde at der kan spredes mere affald på landbrugsjord, som er "forklædt" som husdyrgødning? I dag sikrer minimumskravet at der primært behandles husdyrgødning på de husdyrgødningbaserede biogasanlæg. Vil det f.eks. ændre på forståelsen af § 29 i husdyrgødningsbekendtgørelsen " På landbrugsarealer må affald kun udbringes til afgrøder" og i § 58.</p> <p>Skal husdyrgødnings-bekendtgørelsens definition af husdyrgødning (§ 4 stk. 1. 1. og stk. 1.10 ikke ændres også?</p> <p>Hvorfor tilføjes "regnet på tørstofbasis", når der ikke indgår en procentsats.</p> <p>.....</p> <p>Hvis der skal regnes på tørstofbasis, skal der fastsættes en procentvis grænse og der ønskes en klar definition af, hvilke affaldsprodukter, der skal medregnes på tørstofbasis.</p> <p>Det ønskes præciseret om det alene er affald omfattet af slambekendtgørelsen, der skal medregnes på tørstofbasis.</p> <p>Det ønskes præciseret om følgende affalds-fraktioner skal indregnes på tørstof:</p> <ul style="list-style-type: none"> - industrielle restprodukter omfattet af biproduktforordningen - industrielle restprodukter (vegetabiliske) - andet organisk biprodukt efter affaldsbekendtgørelsen (eksempelvis vegetabilsk blegejord og fedtslam, glycerin, lecithin mv.)
<p>§ 4 nr. 13</p>	<p>13) Organisk dagrenovation og</p>	<p>Her kan med fordel nævnes slagterier, så der ikke er tvivl</p>

	<p>dagrenovationslignende affald: Vegetabilsk og animalsk køkken og mad- og madaffald fra husholdninger, restauranter, cateringfirmaer, storkøkkener og detailforretninger samt lignende affald fra fodevareforarbejdningsvirksomheder og detailforretninger.</p>	<p>om, hvorfra og hvilken type affald, der må modtages. Alternativt kunne det nævnes i bilag 1, mere specifikt, hvilken type affald og hvorfra. Derfor er det ærgerligt, at netop bilag 1, litra F i eksisterende slambek. er taget ud i det nye udkast. I Bilag 1 bør også beskrives, hvilke andele af affaldet, der hører til <u>affald</u> og hvilke andele der kan hører til husdyrgødning (mave-tarm-indhold), hvis dette stadig er relevant.</p>
§ 4 nr. 16	<p>16) Slam: a) Spildevandsslam fra rensningsanlæg, der behandler husholdningsspildevand eller byspildevand, eller fra andre rensningsanlæg, der behandler spildevand med tilsvarende sammensætning. b) Spildevand fra septiktanke og andre lignende anlæg til behandling af spildevand. c) Spildevandsslam fra andre rensningsanlæg end de under a) og b) nævnte. d) Slam fra dambrug. e) Slam fra forarbejdning af animalske råvarer</p>	<p>Bør overskriften til nr. 16 ikke hedde slam og spildevand?, når der refereres til spildevand i fx 16 b.</p>
§ 6 stk. 1	<p>§ 6. Anvendelse af affald, som ikke er optaget på bilag 1, til jordbrugsformål kræver tilladelse efter § 19 i lov om miljøbeskyttelse. Kommentar Kommentar [AGL6]: Omformuleret, da der var lidt dobbeltkonfekt. Ingen indholdsmæssig forskel.</p>	<p>Tidligere § 6 stk. 1 er fjernet, med henvisning til at det fremgår implicit af ny § 6 stk. 1, at der kræves § 19 tilladelse til affald, der ikke er optaget på bilag 1. Vi er ikke enige og mener at tidligere § 6 stk. 1 skal fastholdes for et sikre forståelsen af, at hvis affald ikke er med på bilag 1, kræves § 19 tilladelse. Der er flere andre steder i bekendtgørelsen, hvor der er gentagelser for at sikre forståelsen.</p>
§ 10 stk. 1	<p>§ 10 stk.1 Affald, der skal anvendes til jordbrugsformål eller tilføres husdyrgødningsbaserede biogasanlæg eller behandlingsanlæg, skal være analyseret ved repræsentative prøver og overholde de gældende grænseværdier, der er angivet i bilag 2. Affald, der gennemgår forbehandling, skal være prøvetaget og overholde de gældende grænseværdier, der er angivet i bilag 2, inden det tilføres husdyrgødningsbaserede biogasanlæg eller biogasanlæg i øvrigt.</p>	<p>Hvordan sikres det, at den afgassede biomasse overholder grænseværdierne inden det udbringes? Antager man, at hvis grænseværdierne overholdes i det til biogasanlægget tilførte affald, og husdyrgødning, så er de også overholdt efter behandling? Også hvis tilført restprodukter, der ikke er analyseret?</p>
§ 11 stk. 4	<p>§ 11 Stk. 4. Uanset stk. 1 skal slam fra offentlige spildevandsanlæg og biologisk behandlet kildesorteret affald fra husholdninger, institutioner og private virksomheder, der skal anvendes til jordbrugsformål, prøvetages og analyseres i henhold til bekendtgørelse om tilsyn med spildevandsslam m.m. til jordbrugsformål. Endvidere finder stk. 2 og stk. 3 ikke anvendelse for disse produkter</p>	<p>Skal slam og affald som angivet, "kun" analyseres for metaller, miljøfremmede stoffer, TS, N og P. Skal der ikke analyseres for fysiske urenheder?</p>
§ 13 stk. 4	<p>§ 13 stk. 4. Behandling, resultater af eventuelle analyser samt eventuelle restriktioner for anvendelsen. De betegnelser, der er angivet i bilag 3, skal</p>	<p>Vi har et ønske om at modtage de originale analyseresultater fra laboratoriet for især</p>

	anvendes.	spildevandsslam. Dette ønsker især én slamformidler ikke at fremsende. I stedet laver de deres egen deklaration med angivelse / fortolkning af et vejledende analyseresultat. Altså ikke nødvendigvis en analyse, der repræsenterer det konkrete affald, der udspreddes. Og vi har været ude i ét konkret tilfælde, hvor der ikke blev redegjort for det konkrete parti affald, der blev udspreddet. Det bør præciseres, at der skal fremsendes et konkret, originalt analyseresultat af det konkrete affald, eller en repræsentativ samling analyseresultater over året af affaldet /slammet, som redegør for, at grænseværdier til en hver tid er overholdt.
§ 13 stk. 3	§ 13 Stk. 3. Kopi af deklarationen fremsendes til kommunalbestyrelsen i affaldsproducentens kommune, jf. dog § 14, stk. 4.	Menes mon § 14 stk. 5? eller hvad menes?
§ 14 stk. 3	§ 14 Stk. 3. Ved indgåelse af aftale om levering af affald til bruger skal affaldsproducenten sende kopi af leveringsaftalen, deklaration samt kort med angivelse af, hvor affaldet forventes udspreddet	Bør rettes til .. hvor affaldet skal udspreddes... Dette skal jo fremgå mere tydeligt jf. ny § 23 og bemærkningerne til denne: Kommentar [AGL13]: Præcisering af allerede gældende retstilstand. Brugeren er forpligtet til at udsprede på det areal, som kommunen er orienteret om i § 14, stk. 3, 1.pkt. Til gengæld skal brugeren ikke længere indberette til kommunen årligt efter § 26.
§ 14 stk. 4	§ 14 stk. 4 Sker der en ændring i den indsendte aftale om levering og udspreddning, jf. stk.3, 1. pkt., skal affaldsproducenten indsende nye oplysninger til kommunalbestyrelsen i brugers kommune	Betyder det at affaldsleverandøren er ansvarlig for, at der udspreddes på de marker som er angivet i første omgang? I praksis kan der sagtens ske ændring af markplanen/ udbringningen efter der er anmeldt levering af affald. Har bruger en pligt til at melde tilbage til affaldsproducenten når der sker ændringer, eller hvordan tænkes det at dette vil ske? Betyder det at det er leverandøren af slam som hæfter for hvis der ikke indsendes nye kortbilag? – straffereglerne § 31 stk. 1 nr. 11. Hvad hvis markerne som slammet tildeles ændres indenfor de 8 dage?
§ 15 stk. 1	§ 15. Hvert år inden 1. marts skal affaldsproducenten indberette til kommunalbestyrelsen....	Er biogasanlæg også affaldsproducenter (de blander jo affald) og skal dermed indberette?
§ 17 stk. 1	§ 17. Opbevaring af affald, der tilføres husdyrgødning baserede biogasanlæg....	Menes her affald, der opbevares i lagre på biogasanlæggets matrikel? Eller er det på hvilken som helst virksomhed?
§ 18 stk. 1	§ 18. Opbevaring af affald på brugers virksomhed, der tilføres beholdere med husdyrgødning, skal ske efter reglerne i bekendtgørelse om	Hvordan forestiller man sig, at kommunen skal føre tilsyn med dette, hvis der vel at mærke ikke foreligger dokumentation for tørstofindholdet af det tilførte affald

	erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning ensilage m.v., hvis der tilføres maksimalt 25 pct. affald regnet på tørstofbasis.	(bioforgasset eller ej)? Og hvad skal dokumentationen bestå af, hvis bruger blander bioforgasset affald med rågylle? Det kunne se ud som om, at ansvaret for at der er min. 75% husdyrgødning på TS-basis i <u>det opbevarede indhold</u> er lagt over på bruger. Hvor det tidligere var biogasanlæggets ansvar. Og hvis der udbringes afgasset biomasse direkte fra biogasanlægget, læser vi det som, at der kan bringes op til 3000 m3 pr. ha. pr. planperiode. Dette er næppe hensigten. Måske kan en definition af "afgasset biomasse" kontra "affald" afhjælpe noget af forståelsen / læsningen.
§ 21	§ 21. Ved anvendelse af affald , der består af minimum 75 pct. husdyrgødning eller afgasset vegetabilsk biomasse regnet på tørstofbasis, finder reglerne i §§ 22-24 ikke anvendelse.	Hvilken dokumentation skal foreligge? eller hvordan er det tænkt, at kommunen skal kontrollere dette?
§ 21	§ 21 Ved anvendelse af affald, der består af minimum 75 pct. husdyrgødning eller afgasset vegetabilsk biomasse regnet på tørstofbasis, finder reglerne i §§ 22-24 ikke anvendelse. skal ske efter reglerne i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.	Er dette, hvis bruger modtager slam i dennes gyllebeholder? Forstår ikke helt, hvor forskellen er mellem denne paragraf og § 4? ..... Hvordan skal § 21 læses? Gælder det alene 75 % husdyrgødning eller kan det også være 75 % ren afgasset vegetabilsk biomasse regnet på tørstofbasis (altså uden husdyrgødning)? Er det ikke forkert at fjerne sætningen: "skal ske efter reglerne i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v."? – tænker det er en præcisering der er vigtig.
§ 22	§ 22. Flydende affald må højst udbringes i mængder på 3.000 m3 pr. ha pr. planperiode. I perioden fra 1. februar til 1. april må der kun udbringes 1.000 m3 pr. ha.	Dette er meget store mængder! Normale udbringninger af husdyrgødning/gylle ligger på 30-45 t/ha.
Bilag 1	Bilag 1 litra D: D. Organisk dagrenovation og dagrenovationslignende affald, jf. § 4, nr. 13	Det bør fremgå mere tydeligt, hvad der er omfattet. Hellere her end fx i § 4 nr. 13. Vi har et ønske om, at der anføres: a) slagteriaffald og gerne fraktioner der er omfattet og evt. ikke omfattet i klart sprog (og ikke med henvisninger til biproduktforordningen m.m.), b) fiskeaffald (?) c) andre råvarer. Det bør også fremgå om "afledte produkter" fx omfatter Kaliumsulfat fra DAKA?
Bilag 1	Bilag 1 litra E. Spildevandsslam – Slam fra offentlige spildevandsanlæg. – Slam fra private rensningsanlæg til behandling af husspildevand.	Bør også omfatte – spildevand fra septiktanke og andre lignende anlæg til behandling af spildevand.
Bilag 2	E. Grænseværdier for fysiske urenheder i den forbehandlede biopulp Grænseværdien for fysiske urenheder (plast, glas og kompositmaterialer) større end 2 mm er 0,5 vægtprocent/tørstof og for indhold af plast 0,15 vægtprocent/tørstof	Med rødt: Her må mangle noget?

